5 500 000 ТОННА ПАХТА ТАЙЁР!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

Қишлоқ ҳақиқати

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг газетаси

ГАЗЕТА 1974 ЙИЛ 1 ЯНВАРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

10 НОЯБРЬ, 1982 ЙИЛ, ЧОРШАНБА № 256 (2.662). Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

СССР 60 ЙИЛЛИГИГА ЗАРБДОР ҲАФТАЛИКЛАР

Республикамиз меҳнаткашлари СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига ўтказилаётган зарбдор ҳафталикларда совет кишиларига хос ғайрат ва шижоат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар.

8 ноябрдан бошланган эллик учинчи зарбдор ҳафталик мамлакатимиз халқлари қардошлик оиласининг тенг ҳуқуқли аъзоси —Совет Туркманистонига бағишланади.

РЕСПУБЛИКА МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ

СЎНГГИ ДОВОННИ ТЕЗРОҚ ЗАБТ ЭТАЙЛИК!

9 ноябрь эрталабгача республика бўйича тайёрланган пахта салмоғи 5.438.933 тоннага етди. Ўтган куни 48.823 тонна хом ашё тайёрланди. Шунинг 32.160 тоннаси машиналар ёрдамида териб олинди. Мавсум бошидан буён 2.966.442 тонна пахта агрегатлар бункеридан бўшатилди. Мавсум бошидан буён 431.708 тонна, шу жумладан бир кунда 2.950 тонна ингичка толали пахта тайёрлашга эришилди.

Бухоро

Бухоро райони заршунослари меҳнат ғалабасини қўлга киритдилар. Улар давлатга 50.544 тонна пахта топшириб, йиллик планни муваффақиятли уддаладилар. Ҳар гектар ердан 35,1 центнердан ҳосил кўтарилди. Эришилган муваффақиятга «Маданият», «Ленинизм», «Москва», «Правда», «Бухоро» ва У. Юсупов номли колхозлар салмоқли ҳисса қўшишди. Бу хўжаликларда ҳосилдорлик гектарига 38—40 центнерни ташкил этди. **Район меҳнаткашлари ялпи ҳосилни 60.000 тоннага етказиш мажбуриятини қабул қилдилар.**

Навоий

Хатирчи райони меҳнаткашлари пахта тайёрлаш йиллик планини бажардилар. Бу ерда ҳосилдорлик гектарига 33 центнерни ташкил этди. Хатирчиликлар она-Ватанга 62.600 тонна «оқ олтин» армуғон этдилар. Ялпи ҳосилнинг 40.000 тоннаси агрегатлар бункеридан бўшатилди. Мавсумда ҳар бир агрегат ёрдамида ўртача 120 тоннадан хом ашё терилди. Пешқадам механизаторлар Муртазо Очилов, Муҳаммади Бобоёров, Олим Эргашев, Хилзиёр Ғаниев, Салим Чориев, Норқул Хамроевлар бу кўрсаткични 300—350 тоннага етказдилар.

Райондаги мавжуд 286 пахтачилик бригадасининг 200 таси социалистик мажбурият ҳисобига хом ашё топшираётир. Уларнинг олтитасида гектаридан 60 центнердан, 27 тасида эса гектаридан 45—50 центнердан ҳосил кўтарилди.

Район меҳнаткашлари ҳосилдорликни 40 центнерга, ялпи ҳосилни эса 75.000 тоннага етказишга аҳд қилдилар.

Сирдарё

Ворошилов райони меҳнаткашлари пахта тайёрлаш йиллик планини муваффақиятли бажарганликлари тўғрисидаги рапортга имзо чекдилар. Улар давлатга 48.300 тонна хом ашё топширдилар. Эришилган муваффақиятга Куйбишев номли, Свердлов номли, К. Маркс номли колхозлар ва «Гулистон» совхозининг пахтакорлари салмоқли ҳисса қўшдилар. Бу хўжаликларда ҳар гектар ердан ўртача 39 центнердан ҳосил кўтарилди. **Район деҳқонлари ялпи ҳосилни 55.000 тоннага етказишга қарор қилдилар.**

Наманган

Чортоқ райони меҳнаткашлари областда биринчи бўлиб пахта тайёрлаш йиллик планини уддаладилар. Район деҳқонлари давлатга 19.384 тонна, шу жумладан 5.170 тонна ингичка толали пахта топширдилар. Ҳосилнинг 85 процентдан кўпроғи машиналар ёрдамида териб олинди. Ҳосилдорлик ҳар гектар ер ҳисобига 32,3 центнерни ташкил этди. Район пахтакорлари ялпи ҳосилни 21 минг тоннага етказишга сўз бердилар.

ҚҚАССР

Байрам кунларида Автоном республиканинг минглаб деҳқонлари ва шаҳарлик ҳашарчилари зарбдор вахтада туриб меҳнат қилдилар. **Кегайли райони заршунослари давлатга 39.100 тонна пахта топшириб, йиллик планни муваффақиятли уддаладилар. Район деҳқонлари ўз имкониятларини чамалаб кўриб, яна 3 минг тонна хом ашё тайёрлашга қарор қилдилар.**

Автоном республиканинг саккиз район ва 66 хўжалигида социалистик мажбурият ҳисобига хом ашё тайёрланаётир. **Умуман республика бўйича бир кунда 2.573 тонна, мавсум бошидан буён эса 417.840 тонна пахта тайёрланди.**

Хоразм

Урганч райони меҳнаткашлари республика хирмонига 42.360 тонна «оқ олтин» топшириб, йиллик планни уддаладилар. Ҳар гектар ердан ўртача 40,6 центнердан ҳосил кўтарилди. Охунбобоев номли, Ленин номли, Энгельс номли ва «Пахтакор» колхозларида эса бу кўрсаткич 43—47 центнерни ташкил этди. **Район пахтакорлари ялпи хирмонни камида 48 минг тоннага етказиш учун ҳосил йиғим-теримини давом эттирмоқдалар.**

Қашқадарё

Ульянов райони пахтакорлари социалистик мусобақада пешқадамлик қилишмоқда. Улар давлатга ингичка толали пахта топшириш юзасидан оширилган социалистик мажбуриятни муваффақиятли уддаладилар. Улкан хирмонга 30 минг тонна қимматли хом ашё топширилди. Ҳосилдорлик гектарига 40 центнерни ташкил этди. Ҳосил йиғим-терими ҳамон давом этяпти.

Жиззах

Байрам кунларида Октябрь районидаги **«Уч қаҳрамон»** ва Мирзачўл районидаги **«Партия XXV съезди» совхозларининг меҳнаткашлари йиллик топшириқни бажарганликлари тўғрисидаги рапортга имзо чекдилар.**

Тошкент

Бекобод райони меҳнаткашлари ҳозиргача 70 минг тоннадан зиёд хом ашё тайёрладилар. Шу кунларда райондаги Ленин номли, Дзержинский номли колхозлар, «Далварзин», Мавлонов номли совхозларнинг меҳнаткашлари қизғин меҳнат қилмоқдалар. Улар районнинг ялпи ҳосилини 73 минг тоннага етказишни кўзламоқдалар.

Пойтахт областида шу кунгача 467.640 тонна, шу жумладан бир кунда 702 тонна хом ашё тайёрланди.

Фарғона

Киров районидаги **«СССР 60 йиллиги» совхози** ва Фарғона районидаги **Ильич номли колхоз коллективлари йиллик топшириқни бажарганликлари тўғрисида рапорт бердилар.** Бу хўжаликларда ҳосилнинг 75 проценти машиналар ёрдамида саранжом-саришталанди.

Область бўйича ўтган куни 7.374 тонна, мавсум бошидан буён эса 438.821 тонна «оқ олтин» тайёрланди.

Сурхондарё

Областда яна тўрт йирик хўжалик йиллик маррага етиб келди. Булар— Жарқўрғон районидаги **«Сурхон»**, Қумқўрғон районидаги **«ВЛКСМ 30 йиллиги», «Пахтакор», «Партия XXVI съезди» совхозларидир.**

Ҳозир областда олти район, 36 хўжалик, 1.310 бригада социалистик мажбурият ҳисобига пахта топшираётир.

Андижон

Ленин районидаги СССР Олий Совети депутати Хурсанд Турсунов раҳбарлик қилаётган **«Правда Востока» колхози пахта тайёрлаш йиллик планини бажарди.** Бу ерда давлатга 7.451 тонна хом ашё топширилди. Ҳосилдорлик гектарига 38,5 центнерни ташкил этди. Колхоз деҳқонлари ҳосилдорликни 43 центнерга етказиш мажбуриятини қабул қилдилар.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Абдусамад Тиллабоев раҳбарлик қилаётган Избоскан районидаги **«Партия XX съезди» колхози пахтакорлари қабул пунктларига 7.312 тонна уруғлик пахта топшириб, йиллик планни муваффақиятли уддаладилар.** Хўжалик деҳқонлари ҳар гектар ердан 37,3 центнердан ҳосил кўтардилар. Улар яна 780 тонна пахта тайёрлашга қарор қилдилар.

Шу куни Андижон районидаги **«Ямбол» совхози,** Москва районидаги **«Ленинград» колхози ҳам йиллик планни уддаладилар.**

Самарқанд

Область деҳқонлари йиғим-терим суръатини бўшаштирмаяптилар. Байрам кунларида Нарпай районидаги **«Москва»,** Пахтачи районидаги **К. Маркс номли колхозлар йиллик планни бажарганликлари тўғрисида рапорт бердилар.** Бу хўжаликлар тегишли равишда гектаридан 41 ва 45 центнердан ҳосил кўтардилар.

Область бўйича бир кунда 5.933 тонна, мавсум бошидан буён 421.815 тонна пахта тайёрланди.

Ҳаво очиқ кунларнинг ҳар бир фурсатидан унумли фойдаланаётган Риштон районидаги Навоий номли совхоз пахтакорлари ҳосил йиғим-теримини уюшқоқлик билан ўтказмоқдалар. Совхоз деҳқонлари асосан чўл зонасида меҳнат қилишмоқда. Юбилей йилида ҳар гектар ердан 35 центнердан хирмон кўтарилади. Ҳосил йиғим-теримида механизаторларнинг иши диққатга сазовор бўлмоқда. Илғорлар ҳар ҳафтада совхоз дирекцияси ва партия ташкилоти томонидан рағбатлантириб борилади. Қимматхон Матбобоева илғор механик-ҳайдовчилардан бири. У ҳафта якунига кўра мусобақа ғолиби деб топилди.

СУРАТДА: совхоз партия ташкилотининг секретари Мухторжон Камолов мусобақа ғолиби Қимматхон Матбобоевага вимпель топшираётган пайт.

Т. Ҳамроқулов фотоси.

«ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 9 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён.

ТОШКЕНТ	0,16	108,75	—	103,13
ХОРАЗМ	0,41	105,15	0,66	96,03
ҚҚАССР	0,64	104,46	0,26	87,97
БУХОРО	0,53	101,93	0,54	44,22
Навоий	1,02	97,23	1,27	73,99
Сурхондарё	0,63	92,24	0,20	58,75
Сирдарё	0,75	87,71	0,50	85,53
Самарқанд	1,23	87,42	1,61	81,46
Жиззах	0,92	86,85	0,38	76,44
Қашқадарё	0,90	86,70	1,28	76,35
Андижон	1,18	85,33	1,19	68,00
Фарғона	1,,28	85,01	1,92	74,15
Наманган	0,95	84,29	0,90	59,06
Республика бўйича:	0,83	92,34	0,82	75,67

Шу жумладан ингичка толали пахта.

НАМАНГАН	2,38	140,66	—	38,93
НАВОИЙ	1,05	138,87	1,71	114,19
БУХОРО	1,30	113,69	2,17	53,53
СУРХОНДАРЁ	0,68	112,66	0,40	85,85
ҚАШҚАДАРЁ	0,71	101,66	1,08	68,56
Республика бўйича:	0,75	110,69	0,75	79,08

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганликлари учун қуйидаги районлар республика Ҳурмат тахтасига ёзилади:

Бухоро райони —район партия комитетининг секретари ўртоқ **Акрамов,** район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Солиев,** район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Абдураҳмонов,** райсельхозтехника бошқарувчиси ўртоқ **Собиров,** сув хўжалиги район ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Саъдуллаев,** қишлоқ хўжалик ходимлари район касаба союз комитетининг раиси ўртоқ **Муҳамедов,** район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Сулаймонов;**

Хатирчи райони —район партия комитетининг секретари ўртоқ **Махманов,** район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Хушвақов,** район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Файзиев,** райсельхозтехника бошқарувчиси ўртоқ **Нормуродов,** сув хўжалиги район ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Асқаров,** қишлоқ хўжалик ходимлари район касаба союз комитетининг раиси ўртоқ **Набиев,** район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Одилова;**

Урганч райони —район партия комитетининг секретари ўртоқ **Жуманазаров,** район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Мадаминов,** район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Ражабов,** райсельхозтехника бошқарувчиси ўртоқ **Йўлдошев,** сув хўжалиги район ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Янгибоев,** қишлоқ хўжалик ходимлари район касаба союз комитетининг раиси ўртоқ **Султонова,** район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Оллабергенов;**

Кегайли райони—район партия комитетининг секретари ўртоқ **Қўйлибоев,** район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Юсупов,** район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Ойназаров,** райсельхозтехника бошқарувчиси ўртоқ **Мамбетназаров,** сув хўжалиги район ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Кайпов,** қишлоқ хўжалик ходимлари район касаба союз комитетининг раиси ўртоқ **Отажонов,** район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Аметов;**

Ворошилов райони —район партия комитетининг секретари ўртоқ **Хотамов,** район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Йўлдошев,** район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Раҳмонбердиев,** райсельхозтехника бошқарувчиси ўртоқ **Макаренко,** сув хўжалиги район ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Қосимов,** қишлоқ хўжалик ходимлари район касаба союзи комитетининг раиси ўртоқ **Худойбердиев,** район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Маматқулов;**

Чортоқ райони —район партия комитетининг секретари ўртоқ **Ҳакимов,** район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Раҳматов,** район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Раҳмонов,** райсельхозтехника бошқарувчиси ўртоқ **Ортиқов,** сув хўжалиги район ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Рўзибоев,** қишлоқ хўжалик ходимлари район касаба союз комитетининг раиси ўртоқ **Мирзаев,** район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Абдураҳимова.**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

РЕСПУБЛИКА ИЧКИ ИШЛАР ОРГАНЛАРИ ХОДИМЛАРИНИ ВА ЖАМОАТ БЎЛИНМАЛАРИНИНГ ВАКИЛЛАРИНИ «ЖАМОАТ ТАРТИБИНИ САҚЛАШДАГИ АЪЛО ХИЗМАТИ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Жамоат тартибини сақлаш ишига катта шахсий ҳисса қўшганликлари учун ва совет милициясининг 65 йиллиги муносабати билан қуйидагилар СССР Олий Совети Президиуми номидан «Жамоат тартибини сақлашдаги аъло хизмати учун» медали билан мукофотлансин:

Абдураҳмонов Абдукарим Абдуғаниевич —милиция подполковниги.

Ғафуров Асатулла—милиция майори.

Жумабоев Ботир —Жиззах шаҳридаги 2-бинокорлик материаллари комбинати кўнгилли халқ дружинасининг аъзоси.

Зиёвуддинов Зуҳриддин Нажмиддинович —ички хизмат майори.

Иброҳимов Илҳом Бурхонович—милиция сержанти.

Иванников Павел Макарович —милиция капитани.

Қаюмов Ғафур —Тошкент шаҳар 2-1 Қорақамиш массиви тартибни сақлаш жамоатчилик пункти кенгашининг аъзоси.

Логашева Елизавета Никифоровна —милиция подполковниги.

Муҳаммадиев Отамурод —милиция генерал-майори.

Нербеков Ерла —милиция генерал-майори.

Неров Баҳодир Имомович—милиция лейтенанти.

Нурмаганбетов Кошетер —милиция полковниги.

Пиримқулов Мардон —милиция капитани.

Салимов Давлатбой —милиция капитани.

Селеверстов Виктор Ильич —милиция генерал-майори.

Умаров Шоюсуп Узганович —милиция майори.

Хайдаров Муҳаммаджон Мусаливич —милиция майори.

Холматов Баҳодир Собирович —милиция капитани.

Холмирзаев Муҳаммадамин —милиция подполковниги.

Черенданов Владимир Нестерович —милиция подполковниги.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри,
1982 йил 9 ноябрь.

МЕҲНАТ ЗАФАРЛАРИМИЗ — ЮБИЛЕЙГА

ХЎЖАЛИК РАҲБАРИ МИНБАРИ

Нишондор хўжалигимизнинг азамат заршунослари улуғ тўйлар ва байрамлар, улкан юбилейлар ва унутилмас тарихий саналарни муносиб меҳнат зафарлари билан кутиб олишдек ўзларининг ажойиб анъаналарига амал қилиб, СССР ташкил этилганлигининг шонли 60 йиллик кунига муносиб совғалар билан бормоқдалар. Колхоз правлениеси ва партия комитети қишлоқ меҳнат аҳлининг бутун куч-ғайрати, ташаббуси ва ғайрат-шижоатини КПСС XXVI съезди, Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди ҳамда партиямиз Марказий Комитетининг май Пленуми тарихий қарорларини муваффақиятли бажаришга, ўн биринчи беш йилликнинг улуғвор вазифаларини ошириб адо этишга сафарбар қилиб, ишлаб чиқаришнинг барча тармоқларида йил сайин улкан зафарларни қўлга киритмоқдалар. Хўжаликда пахта етиштиришни кўпайтириш ва унинг сифат кўрсаткичларини яхшилаш борасидагина эмас, балки барча турдаги деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари ишлаб чиқариш даражасини оширишда, етиштирилаётган маҳсулотларнинг сифатини яхшилашда ҳам тобора салмоқли натижаларга эришилмоқда. Натижада хўжаликнинг экономикаси ва маданияти муттасил юксалмоқда, колхозчиларнинг бунёдкорлик меҳнатидан моддий манфаатдорлиги ва турмуш фаровонлиги юксалиб бормоқда.

Бизнинг бунёдкорлик жабҳасидаги бу йилги бош шиоримиз ҳам ҳар қанчонгидан кўп ва сифатли маҳсулот етиштиришдан, унинг таннархини янада арзонга туширишга эришишдан иборат эди. Айниқса хўжалик экономикасининг асоси бўлган пахтачиликни интенсив равишда юксалтириш, унинг сифатини яхшилаш партиямизнинг бош талаби эканлигини чуқур ҳис қилиб, ана шу йўналишда астойдил кураш олиб бордик. Зотан, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев республикамизга учинчи Ленин орденини топшириш муносабати билан шу йилнинг баҳорида Тошкентда бўлган чоғида сер қуёш Ўзбекистонимиз заршунослари олдига «Пахта сифати тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилиш керак» дея улкан вазифа қўйган эди. Бизнинг барча куч ва имкониятларимиз қадрдонимиз Леонид Ильич Брежневнинг ана шу муқаддас тавсияларини бажаришга сафарбар этилди. Бугун шуни мамнуният билан қайд қилаоламизки, азамат заршуносларимиз амалдаги йилнинг давлатга пахта сотиш халқ хўжалик планини фақат биринчи сортлар ҳисобига бажаришга муваффақ бўлдилар. Планни эса биз бундан бир неча ҳафта олдин —10 октябрдаёқ 7756 тонналик «оқ олтин» хирмони бунёд этиш, ҳосилдорлик кўрсаткичини 1900 гектар майдоннинг ҳар гектари ҳисобига 40,8 центнерга етказиш билан уддалаб қўйган эдик. Шундан буён зиммага олинган юксак социалистик мажбурият ҳисобига пахта тайёрламоқдамиз. Ҳозиргача она-Ватан хирмонига тўккан дурдонамиз қарийб 9 минг тоннага, ҳосилдорлик кўрсаткичи эса 47 центнерга етай деб қолди.

Етиштирилган мўл «оқ олтин» ҳосилини йиғиб-териб олишни комплекс механизациялаштириш ипатоволиклар методи ҳамда «Тошкент технологияси» асосида ташкил этилди. Пайкалларда 35 механизм юксак унум билан, икки сменада ишлатилди. Бу бунгача тайёрланган ялпи ҳосилнинг 70 процентдан кўпроғи ана шу машиналар бункеридан тўкилди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Зариф Қурбонов, СССР Давлат мукофоти лауреати Ҳожи Саидов, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалик ходими Омон Жабборов, Ленин ордени нишондори, Рўзибой Бекмуродов, Зарифбой Саидматов, Бекжон Отажонов ўртоқлар бошлиқ пешқадам бригадаларда эса машиналарда пахта териш кўрсаткичлари янада яхши бўлди. Ҳосилдорлик кўрсаткичлари гектар ҳисобига 50—55 центнердан ошиб кетди. Кураш эса 60 центнерлик марраии эгаллаш йўлида ҳамон қизғин давом эттирилмоқда. Шу ўринда хўжалигимиз хирмонига ҳар бири 250—300 тоннадан ошириб дурдона териб тўккан Шомурод Нурматов, Абдирим Эгамов, Йўлдош Машарипов, Ўктам Нафасов, Рўзибой Рўзиматов, Кўпал Қодиров, Шавкат Болтаев, Сотимбой Хўжаев сингари «зангори кема» капитанларининг номларини ҳурмат билан тилга олиб ўтамиз.

Юбилей йили ҳосилини йиғиб-териб олишда бу йил хўжалигимиз далаларида уч мингдан ортиқ теримчи жавлон уриб ишлади. Уларнинг қарийб 700 нафари кўпминг-килограммчилик ҳаракатига қўшилган бўлиб, ўнлаб чаққон теримчилар эл хирмонига 10—12 тоннадан пахта териб тўкиш билан муносиб улуш қўшдилар. Улар Гавҳар Абдуллаева, Гулбаҳор Бакиева, Жумагул Ғойибова, Муҳаббат Раҳимова, Дармон Хўжаева, Пошша Раҳимова, Роҳат Хўжаниёзова, Аноргул Қиличева, Онабиби Худойберганова сингари серғайрат дала юлдузларидир.

Республика партия ва ҳукуматининг оташин Мурожаатидан илҳомланган колхозимиз пахтакорлари юбилей йили ҳосилдорлик кўрсаткичини 50 центнерга етказиш учун далаларда қолган ҳосилни йиғиб-териб олишни ҳамон қизғин давом эттирмоқдалар

Колхозчиларимиз бошқа соҳаларда ҳам СССРнинг шонли 60 йиллигини муносиб кутиб олмоқдалар. Юбилей йилида бўрдоқибоқарларимиз 95 тонна гўшт тайёрлаб, бу борада белгиланган планни 160 процентга уддаладилар. Чорвадорларимиз 720 тонна ўрнига 1340 тоннадан ортиқ серқаймоқ сут, азамат соҳибкор ва боғбонларимиз 750 тонна сабзавот, 750 тонна полиз, 250 тонна мева ва узум, пиллакорларимиз эса 47 тонна «кумуш тола» тайёрлашга ва бу борада белгиланган йиллик планларни ошиғи билан бажаришга эришдилар.

Абдулла ИСКАНДАРОВ,
Боғот районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Наримонов номли колхоз раиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЎРТОҚ В. С. ГОТТНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Фалсафа фанини ривожлантиришдаги хизматлари, республика учун илмий кадрлар тайёрлаганлиги, Ўзбекистоннинг партия органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига етмиш йил тўлиши муносабати билан «Философские науки» журналининг бош редактори —фалсафа фанлари доктори, профессор Владимир Спиридонович **Готт** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри,
1982 йил 9 ноябрь.

ЧОРВАГА ҲАМ ПАХТАДЕК ЭЪТИБОР

ЎЗ РЕСУРСЛАРИМИЗ ҲИСОБИГА

Тўрақўрғон район матлубот жамиятлари союзининг бўрдоқичилик базаси областдаги энг яхши хўжаликлардан бири. Бундан тўрт йил илгари ташкил этилган бу база аҳолига савдо шохобчалари орқали 2400 тонна гўшт, 300 тоннадан ортиқ сут сотди. Ёрдамчи хўжалик яхши йўлга қўйилиши туфайли районда умумий овқатланиш корхоналарининг иши анча яхшиланди. Ошхона ва кафеларда таомларнинг сифати ошди ва хили кўпайди.

Социалистик мусобақа якунларига кўра база чорвадорлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Министрлар Совети, Ўзбекистон Касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини уч марта олишга муваффақ бўлдилар. База директори Маҳмуджон БОЗОРОВ мухбиримиз билан суҳбатда ёрдамчи хўжаликдаги ишлар тўғрисида сўзлаб берди.

Бизнинг бўрдоқичилик базамизга тажриба алмашиш учун область хўжаликларидан кўпгина кишилар тез-тез келиб туришади. Улар чорва молларини семиртириш технологияси, озуқа етиштириш, базани маблағ билан таъминлаш ва чорва молларини сотиб олиш билан қизиқадилар. Улар ёрдамчи хўжаликни самарали юритиш, илгари йўл қўйилган хатоларни бартараф қилиш муҳимлигига алоҳида эътибор берадилар. Кўпгина корхона ва ташкилотларда ёрдамчи хўжаликлар ташкил этилган дастлабки йилларда даромаддан кўра харажат кўп бўлганлиги сир эмас, албатта. Шунинг учун ҳам бир-икки йил ўтгандан кейин ёрдамчи хўжалик кутилган самарани бериши керак. Мўл ва арзон чорвачилик маҳсулотлари етиштириш зарур. Афсуски, бунга осонликча эришиб бўлмайди.

Биз Калинин номли колхознинг эски паррандахонасини сотиб олиб, ёрдамчи хўжаликни шу ердан бошлаган эдик. Дарҳол чорвачилик биноларини қуриш бошлаб юборилди. Қурилиш фақат ўз кучимиз ва ўз маблағларимиз ҳисобига амалга оширилди. Анчагина маблағ сарфланганига қарамай бу харажатлар тез орада қайтадан матлубот кассасига келиб тушди. Қисқа вақт ичида 300 бошга мўлжалланган сигирхона, қўйхона ва 20 минг бошга мўлжалланган паррандахона қуриб тугалланди. Ҳар бош қорамолни 90 кун ичида семиртириб, тирик вазни белгиланган кондицияга етказилади. Бир йил давомида 2400 бош қорамол, 1600 бош қўй-эчки, шунингдек, 60 мингга яқин парранда гўштга топширилди.

Агар хўжалигимиз янги ташкил топган даврда ҳар бош қорамолни 360 килограммдан гўштга топширган бўлсак, ҳозир 500 килограммдан гўштга топширяпмиз. Содиқжон Ғайбуллаев, Ғафуржон Қўчқоров, Тўрабой Мелдашев сингари бўрдоқибоқарлар ўз парваришларидаги ҳар бош қорамолни кунига 950—1000 граммдан семиртиришга эришмоқда.

Ёрдамчи хўжалигимиз бундай яхши кўрсаткичларга эришаётганлигининг боиси нимада? Биз қорамолларни қандай қилиб жадал семиртиряпмиз?

Гўшт учун семиртириладиган чорва молларини ёши ва семизлигига қараб даставвал уч гуруҳга бўламиз. Биринчи гуруҳга ўртадан паст семизликдаги чорва моллар киритилади. Уларнинг рациони 20 килограмм силос, 500 грамм омухта ем, 5 килограмм чигит шелухасидан иборат. Иккинчи гуруҳга ўрта семизликдаги чорва моллар киради. Уларга кунига 16 килограммдан силос, 5 килограммдан чигит шелухаси ва 700 граммдан омихта ем берилади. Ниҳоят, учинчи гуруҳга жадал семирадиган чорва моллар танлаб олинади. Буларнинг рациони 10 килограмм чигит шелухаси, 3 килограмм аралаш озуқадан иборат. Уч ой давомида бу чорва моллар 70—80 килограмм эт олиб, кунига ўрта ҳисобда 750 граммдан семиради.

Шу йилнинг тўққиз ойи ичида базамиз коллективи райондаги умумий овқатланиш корхоналари ва гўшт дўконларига 400 тонна қорамол, қўй ва парранда гўшти етказиб берди. Бундан ташқари ҳар куни болалар боғчалари, мактаблар ва дала шийпонларига 400 литрдан ортиқ сут жўнатиб турилади.

Чорвадорлар орасида мўл маҳсулот етиштириш учун асосан озуқа зарур, деган фикр ҳукмронлик қилади. Тўғри, аммо бошқа омилларнинг ҳам аҳамияти катта. Жумладан, чорва молларни семиртиришда тозалик ва осойишталик ҳам жуда муҳим. Базамизга келувчилар «Соат 14 дан 17 гача осойишта соат» деган ёзувни кўриб кулиб қўйишади. Шу соатларда молхоналарда ҳеч қандай иш бажарилмайди. Чорва моллар дам олади. Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, шу хилда иш олиб борилса, чорва моллар тез семиради. Биз бу йил чорва молларни фақат семиртириш ҳисобига 180 тонна гўшт етиштирмоқчимиз. Бу ўтган йилдагидан 44 тонна кўпдир. Бир килограмм гўшт етиштириш учун 1 сўм 30 тийин сарфланади. Ҳолбуки, 1979 йилда 2 сўм сарфланган эди.

Озуқа базасини мустаҳкамлашга алоҳида эътибор беряпмиз. Базага бириктилган суғориладиган ерлар ҳажми катта эмас. Бор-йўғи 100 гектар еримиз бор. Асосий майдонлардан уч марта ҳосил оляпмиз. Бунинг учун кузда жавдар, перко, рапс сингари оралиқ экинлар экамиз. Эрта кўкламда ҳар гектаридан 250 центнердан кўк поя олиб, дарҳол унинг ўрнига дон учун маккажўхори экамиз. Август ойида у ўриб-йиғиб олинади. Бу йил ҳар гектаридан 90 центнердан «каҳрабо дон» йиғиштириб олдик. Дон — омухта ем учун, маккажўхорининг кўк пояси силос учун ишлатилади. Август ойи охирларидаёқ маккажўхори майдонларини етарли равишда суғориб, минерал ва маҳаллий ўғитлар билан озиқлантириб, кўкпоя ҳолида едириш учун ва силос бостириш учун маккажўхори экамиз. Шундай қилиб, ҳар гектар ердан уч марта ҳосил оламиз. Базага бириктилган ҳар гектар суғориладиган экин майдони 1000 центнерга яқин кўк озуқа беради. Район ташкилотлари базага яқиндан ёрдам бераётганликлари, техника, минерал ўғит таъминоти яхши йўлга қўйилганлиги учун ҳам ана шундай самараларга эришяпмиз.

Келгуси йили базамизга яна 100 гектар ер ажратиб бериш планлаштирилди. Демак, шунга яраша чорва моллар бош сони ҳам кўпайтирилади, гўшт етиштириш икки марта оширилади. Биз ёрдамчи хўжаликни тез суръатлар билан ривожлантиришимиз мумкин. Аммо молия таъминоти етарли эмас. Бизга фақат чорва молларни бўрдоқига боқиш учунгина маблағ ажратилади. Чорва молларни урчитиб кўпайтириш, айниқса, зарур. База аҳолидан каммаҳсул молларни сотиб олиб, уларни семиртиради. Ўтган йили 115 бош бузоқ ва 400 бош қўзи сотиб олинган эди. Базанинг ўзида туғилган бузоқларни 18 ой боқиш зарур. Бунинг учун маблағ керак. Давлат банки эса ҳар бош қорамолни уч ой боқишни мўлжаллаб маблағ ажратади. Бу масала барча ёрдамчи хўжалик раҳбарларини ташвишга солмоқда.

Бизнинг фикримизча, яна бир масалани ҳал қилиш пайти етди. Айрим колхоз ва совхозлар давлатга топшириш учун ҳанузгача бозордан чорва мол сотиб оладилар. Бунинг натижасида бозорда нарх-наво ошиб кетади. Партия ташкилотлари ва қишлоқ хўжалик органлари бундай фактларнинг олдини олишлари зарур.

Яна бир масала диққатга сазовор. Бўрдоқичилик базалари ўзлари семиртирган қорамолларни тайёрлов идоралари орқали реализация қиладилар. Бунинг натижасида биз кўп маҳсулот йўқотяпмиз. Масалан, ҳар тонна гўшт ҳисобига 270 сўм ортиқча харажат бўлмоқда. Бизнинг базамиз эса йилига 500—600 тонна гўшт етиштиради. Бунда умумий чиқим 150 минг сўмдан ошиб кетади. Ана шу хил ишларнинг тўғри йўлга қўйилиши маҳсулот етиштириш самарадорлигини оширишга имкон беради.

ЛАУРЕАТНИНГ ИБРАТИ

Оржоникидзе районидаги Ильич номли паррандачилик ишлаб чиқариш бирлашмасида паррандабоқар-оператор Саломат Сайдалиеванинг номини алоҳида ҳурмат билан тилга олишади. У қатор йиллар мобайнида муттасил юксак натижаларга эришиб келмоқда. Саломат паррандалар парваришининг илғор методларини жорий эта бориб, маҳсулдорликни тинмай оширишга алоҳида эътибор беряпти.

Илғор паррандабоқар иссиқ иқлим шароитларида товуқларни мақбул ҳароратда сақлаш йўлларини аниқлади. Ўзининг иш усулини ишлаб чиқди. Унинг аниқлашича, паррандаларга бериладиган озуқа қанча мўл бўлса, чиқит шунча кўпаяди. Шунинг учун у озуқани оз нормада, аммо тез-тез беради. Шундай қилинганда товуқлар маҳсулдорлиги ўртача 15 процент кўпаяди, озуқа исрофгарчилиги кескин камаяди. Биргина Саломат ишлаётган цехда йил бўйи қарийб 105 тонна озуқа тежаб қолинмоқда.

Моҳир паррандабоқарнинг шогирдлари жуда кўп. Улар қаторида ўз қизи Инобат ҳам бор. Инобат онасининг илғор иш усулларини қунт билан ўрганмоқда.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 65 йиллиги тантанаси Саломат учун қўшалоқ байрам бўлди. Бирлашма меҳнат аҳли, унинг ёр-биродарлари юксак унвон —СССР Давлат мукофоти билан чин юракдан қутлашди. У бу юксак баҳодан чексиз илҳомланиб, янада яхшироқ ишлашга интилмоқда.

Суратда: СССР Давлат мукофоти лауреати Саломат Сайдалиева қизи Инобат билан.

Р. Нуриддинов фотоси. (ЎзТАГ).

СЕЛЕКЦИЯ МАРКАЗИ ҚАНДАЙ БЎЛИШИ КЕРАК?

Муаммо, мулоҳаза ва таклифлар

Кейинги йилларда республикамизда қорамолчиликда ўз имкониятларимиз ҳисобига наслчилик базасини ташкил этиш ва ривожлантириш бўйича муайян ишлар қилинди. Бу соҳада 5 та наслчилик заводи, 36 та колхоз ва совхознинг наслчилик фермаси иш олиб боряпти, наслдор бузоқлар етиштириш билан эса 96 та ихтисослашган совхоз шуғулланмоқда. Республикамизда 20 та район ҳар бош сигирдан йилига сут соғиб олиш бўйича 3000 килограммлик маррадан ўзиб кетди, 30 дан зиёд хўжаликда эса 4000 килограмм ва ундан кўп сут соғиб олиняпти. Бироқ бу юксак кўрсаткичлар ҳозирча кам миқдордаги хўжаликларга тегишлидир.

Етакчи наслчилик заводларининг селекция соҳасидаги ютуқлари ва суперэлита зотли молларнинг генетик хусусиятларини фақат мамлакатимизнинг турли республикаларида ташкил этилган селекция марказлари амалга ошираётган йирик миқёсдаги моллар селекцияси шароитидагина ишлаб чиқаришга кенг жорий этиш мумкин. Бу селекция марказлари фермаси ва ташкил этилишига кўра тармоқнинг ривожи ва айрим зоналарнинг техникавий-иқтисодий хусусиятларига қараб фарқ қилади. Ҳамма селекция марказларининг муштарак вазифаси молларни танлаш, кўпайтириш бўйича прогрессив методларни ишлаб чиқиш ҳисобланади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг қарорига биноан республикамизда қорамолчилик бўйича селекция маркази ташкил этилди. Селекция маркази ўз структурасига кўра илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасини ташкил этади. Бирлашманинг илмий бўлинмалари қаторига Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институтининг сут ва гўшт чорвачилиги селекцияси, сунъий қочириш ва кўпайтириш, иммуногенетика каби бўлимлари, жойлардаги таянч пунктлари ва наслчиликка ихтисослашган хўжаликлар киради.

Селекция маркази олимлари ва мутахассислари ҳамда «Узгосплемпредприятие» ва унинг областлардаги корхоналарига қарашли сунъий қочириш станцияларининг ходимлари чорвачиликда наслчилик бўйича илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг ягона системасида туриб, наслчилик ишларини биргаликда олиб боришади, зотдор молларнинг наслини яхшилаш бўйича истиқболли планларни ишлаб чиқишади, буқалар, сигирлар ва ёш қорамолларга баҳо бериб, уларни танлашади ва мўл сут берадиган ғунажинларни хўжаликларга тақсимлашади.

Йирик миқёсдаги селекциянинг пировард мақсади — иссиқ иқлим шароитларида соғлом ва сермаҳсул типдаги молларни вужудга келтиришдир. Илгари наслчилик ишларининг асосий формаси область наслчилик корхоналари ва чорвачилик илмий-тадқиқот институти колхоз ва совхозларда сунъий қочириш бўйича методик қўлланма, молларни танлаш бўйича планлар тузиш ҳамда тавсиялар ишлаб чиқишдан иборат эди. Моллар селекцияси бевосита бўйсунмайдиган бир қанча хўжаликларда олиб борилар, наслдор молларни етиштириш, уларга баҳо бериш, танлаш бўйича илмий ишларни жорий этиш эса тарқоқ ҳолда жуда суст олиб бориларди. Энди эса қорамолчилик бўйича селекция марказининг ҳамма ишлари наслчилик ишининг янги босқичини белгиловчи йирик ҳажмдаги селекция асосида амалга оширилади.

Наслчилик иши — бу йирик ҳажмдаги селекциянинг технологик доираси билан туташган тадбирлар комплексидир. Ҳозирги пайтда сунъий қочиришнинг марказий станциясида энг яхши зотдаги буқалар тўпланган ва мўл уруғлик запаси мавжуд. Гарчи иссиқ иқлим шароитига кўникиб кетадиган сермаҳсул сигирлар етарли миқдорда бўлса-да, ҳанузгача, бушуев зотларидан ташқари, наслдор моллар ҳисобига подани изчил тўлдириш амалга оширилган эмас.

Буқа берадиган сигирларни танлаш, ички имкониятлар ҳисобига олинаётган буқачаларни ўстириш, айниқса, уларнинг семириши, авж олиши, ташқи тузилишига қараб ҳақ тўлаш алоҳида масъулият уйғотади. Бу ташкилий иш селекция маркази ходимларидан анча жонкуярликни, чуқур билим, катта сабр-тоқат талаб қилади. Уни амалга ошириш учун моддий техника базаси яратиш зарур. Наслдор буқачалар асосан «Чиноз», «Малик» совхозларида ва «Политотдел» колхозида етиштирилади. Бу хўжаликларда буқачалар олинадиган суперэлита зотли сигирларнинг селекцион подаси вужудга келтирилади.

Ҳозирча буқаларни баҳолаш бўйича 9 мингдан зиёд сигирга, 6 минг қора-ола зотли ғунажинга эга бўлган Фарғона областидаги ихтисослаштирилган «Ҳамзаобод» совхози ва Тошкент областидаги колхоз ва совхозларнинг 16 та фермаси синов хўжаликлари ҳисобланади. Сермаҳсул ғунажинларни яратиш ва улардан подаларни тўлдириш ҳамда наслчилик заводлари яратишда табақалашган усулдан фойдаланиш йирик миқёсдаги селекциянинг асосий бўғини саналади. Ғунажин етиштиришдаги асосий вазифалардан бири — уларни нормал ўстириш ва ўз вақтида насл беришини таъминлашдир. Бу серсут сигирлар олишда муҳимдир.

Республикамиз хўжаликларида подаларни ички имкониятлар ҳисобига тўлдириш йўли билан ҳар йили 150 минг атрофида ғунажин етиштириляпти, шунингдек, бошқа республикалардан 20—30 минг бош ғунажин келтирилмоқда. Ҳозир кўпгина районларда бузоқ етиштириш хўжаликлари ташкил этилган ва уларнинг баъзилари ўз самарасини бераётир. Бироқ, ҳозирча бу хўжаликларда ишни ташкил этиш, озуқа базасини яратиш ва бузоқ етиштириш технологияси талаб даражасида эмас.

Йирик миқёсдаги селекция системасини яратиш барча ихтисослашган бузоқчилик хўжаликлари ишлаб чиқаришнинг тугалланган цикли йўлга қўйилишини талаб қилади. Бу деган сўз наслчилик заводлари ва шунга ихтисослашган етакчи фермалардан ташқари колхоз ва совхозлардаги жами бузоқлар 20 кунликдан бошлаб сут бериш даврининг учинчи ойига қадар хўжаликлараро корхоналар ёки давлат бузоқчилик хўжаликларида интенсив боқилиши лозим.

Сермаҳсул подаларни вужудга келтиришда четдан олиб келинаётган бузоқлардан фойдаланиш масаласини ҳам ўйлаб кўриш ва ҳал этиш зарур. Кўпгина областлар ва районларда четдан келтирилган бузоқлар ўз жойига қўйилмайди — умумий пода билан қўшиб юборилади. Нари борса, улар насл бергандан сўнг сигирлар билан бирга боқилади. Бизнингча, четдан келтирилган бузоқларнинг ҳаммасини область бузоқхоналарида бир жойга йиғиш мақсадга мувофиқдир. Бунда уларни интенсив боқиш давом эттирилади, синалган буқалар билан қочирилади, улар бузоқ бергандан сўнг сут маҳсулдорлигига қараб 90—120 кун ўтгач комплексларга, колхоз ва совхозларнинг фермаларига тарқатилади. Область наслчилик корхоналари бу комплекс ишларни ташкил этиш масъулиятини ўз зиммаларига олишлари керак.

Республикамизда сунъий қочиришнинг марказий станцияси хизмати яхши йўлга қўйилган. Унда барча зотдаги молларни кўпайтириш имконияти бор.

Қорамолчилик бўйича селекция маркази ўз олдига қўйган вазифаларни бажаришга киришди. Бу вазифаларни амалга ошириш сут ва гўшт чорвачилигини ривожлантиришда, СССРнинг Озиқ-овқат программасини бажаришда муҳим аҳамиятга эга. Ўзбекистон чорвачиликда наслчилик ишлари бўйича илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси составидаги селекция маркази ягона мақсад йўлида иш олиб боради ва наслчиликни яхшилаш ҳамда сермаҳсул типлар, дурагай моллар яратишга муайян ҳисса қўшади.

У. НОСИРОВ,
Селекция маркази директори, қишлоқ хўжалиги фанлари доктори, профессор.
Э. КАРЧЕВСКИЙ,
директор ўринбосари, қишлоқ хўжалиги фанлари кандидати.

„Қишлоқ ҳақиқати"га жавоб берадилар

«ЭЪТИБОР СУСАЙГАЧ...»

Газетанинг шу йил 3 февраль сонида «Ҳал этилиши зарур масала» рубрикаси остида юқоридаги сарлавҳа билан танқидий мақола эълон қилинганди. Унда Беруний районидаги «Ўзбекистон Компартияси XX съезди» совхозида хўжаликлардан келтирилаётган ёш қорамолларнинг ориқлиги, озуқани молларга тўйимли ҳолда берилмаётганлиги ва бошқа муаммолар тилга олинганди. Мазкур мақола юзасидан қуйидаги жавоб олинди.

БЕРУНИЙ РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИ:

Газетада эълон қилинган «Эътибор сусайгач...» сарлавҳали мақола юзасидан бирмунча ишлар амалга оширилди. Совхоз маъмурияти ва партия ташкилоти ўтган йили йўл қўйилган хатоларни такрорламаслик учун барча конкрет чораларни кўрди. Ҳозирги пайтда чорва қишловига ҳар жиҳатдан шай бўлиш учун ҳамма ишлар қиляняпти. Ҳозиргача 3.700 тонна силос жамғарилди, 5.300 тонна дағал хашак тайёрланди. Қорақалпоғистон АССРнинг шоликор районларида сомон тайёрлаш бошланди. Бу ишга совхоз партия ташкилоти секретари М. Жонаҳмедов бошчилик қиляпти, сомон тайёрлаш отрядида барча керакли техника мавжуд. Қурилиш ташкилотлари ҳар бири 200 бош молга мўлжалланган саккизта қорамол ҳовлисини қишловга шай қилиб қўйишди. Қолган моллар учун иситилган айвонлар тайёрланди. Айни пайтда 11.741 бош қорамол бўрдоқига боқиляпти. Чорвадорлар суткалик семиртириш планларини ошириб бажаришяпти. Совхоз бўрдоқибоқарлари бу йил пландаги 1.300 тонна ўрнига 2.000 тонна гўшт топширишга аҳд қилишган.

Ўзига топширилган ишга совуққонлик билан муносабатда бўлганлиги учун совхоз бош зоотехниги Н. Нурмахашев вазифасидан озод қилинди, унинг ўрнига ёш мутахассис Ж. Байкелов тайинланди.

Район партия комитети, район ижроия комитети ва қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармаси совхозда қишловга қандай тараддуд кўрилаётганлигини мунтазам назорат қиляптилар, зарур жойларда амалий ёрдам кўрсатилмоқда. Мазкур жавобни редакцияга юборишни кечиктирган район партия комитети ходими қаттиқ огоҳлантирилди.

А. РАЖАБОВ,
Беруний район партия комитети секретари.

Дунё овози — чет эл хабарлари

СОЦИАЛИЗМ ВА ТИНЧЛИК — АЖРАЛМАСДИР

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Л. И. Брежневнинг Улуғ Октябрь социалистик революцияси 65 йиллиги муносабати билан Кремлдаги қабул маросимида сўзлаган нутқи, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Мудофаа министри Д. Ф. Устиновнинг Қизил майдонда сўзлаган нутқи, Москвада бўлиб ўтган ҳарбий парад ва намойиш бутун дунёда ғоят катта қизиқиш уйғотди, чет эл матбуоти, радио ва телевидениесининг кўпдан-кўп шарҳларида СССРнинг кескинликни юмшатиш ва қуролсизланиш учун курашга бўлган азми қарори, унинг тинчликни мустаҳкамлаш, ядро уруши хавфининг олдини олишга бўлган муддаоси таъкидлаб ўтилади.

Совет Иттифоқи бундан буён ҳам кескинликни юмшатиш, қуролсизланиш учун қатъият билан кураша беради ва ядро уруши хавфининг олдини олиш учун тобора кўпроқ куч-ғайрат сарфлай беради. СССР ва социалистик ҳамдўстликдаги қардош мамлакатларнинг ташқи сиёсат соҳасидаги ташаббуслари худди ана шу мақсадга қаратилган, деб уқтиради «Нойес дойчлан» газетаси (ГДР) ўртоқ Л. И. Брежнев нутқини баён этиб. Газета Совет давлатининг раҳбари ҳарбий авантюраларнинг ишқибозларини огоҳлантириб қўйди, деб ёзади.

Болгарияда чиқадиган **«Работническо дело»** газетаси Л. И. Брежневнинг «Халқлар социализм ва тинчлик ажралмас эканлигини ўз кўзлари билан кўриб турибдилар» деган сўзларини сарлавҳа қилиб олиб, худди шунинг учун ҳам Совет Иттифоқининг сиёсатини барча қитъалардаги миллион-миллион кишилар хайриҳоҳлик билан кутиб олмоқдалар ва қўллаб-қувватламоқдалар, деб уқтиради.

Хитойнинг **«Жэньминь жибао»** газетаси Синьхуа ахборот агентлигининг Улуғ Октябрь социалистик революцияси 65 йиллиги муносабати билан бўлиб ўтган ҳарбий парад ва меҳнаткашлар намойиши тўғрисидаги ахборотини эълон қилди.

«Л. И. Брежнев кескинликни юмшатиш сиёсатини ўтказиш тўғрисидаги даъватини такрорламоқда» — **«Нью-Йорк таймс»** газетаси ўзининг биринчи саҳифасида Москвадан олинган хабарни шу сарлавҳа остида эълон қилди. Хабарда Совет раҳбари «революция санаси муносабати билан яна бир бор Совет Иттифоқининг Ғарб билан муносабатларда кескинликни юмшатиш сиёсатига содиқ эканлигини тасдиқлади», деб таъкидланади.

«Совет президенти Леонид Брежнев, —деб ёзади Америкада чиқадиган **«Вашингтон пост»** газетаси, — Совет мамлакатининг қудрати ва ҳушёрлиги ҳаддан ошиб кетган баъзи империалистик сиёсатдонлар ҳовурини пасайтириб қўяди, деб уқтириб ўтади. Газета Д. Ф. Устинов нутқига тўхталиб, у АҚШ раҳбарлари социализмга сиёсий, идеологик ва иқтисодий ҳужумни авж олдирганликлари ва ўзларининг ҳарбий тайёргарликларини мисли кўрилмаган даражада кучайтирганликлари учун айблади, деб ёзади. «Бироқ у ҳар қандай агрессор ўзига қақшатқич жавоб зарбаси муқаррар берилажагини билиб қўйсин» деб огоҳлантирди», деб қўшимча қилади **«Нью-Йорк таймс»** газетаси. Парижнинг **«Юманите»** газетаси Л. И. Брежневнинг қуйидаги сўзларини кўчириб босган. «Бизлар ҳарбий авантюраларнинг ишқибозлари Совет мамлакатини ҳеч қачон ғафлатда қолдирмаслиги учун барча зарур ишларни қилаберамиз».

«Совет раҳбарлари, —деб уқтиради Францияда чиқадиган бошқа бир **«Котидьен де пари»** газетаси. — Ғарб мамлакатларини жиддий огоҳлантирди». У, деб уқтиради **«Эко»** газетаси, Қўшма Штатларнинг ташқи сиёсий йўлини яна кескин танқид қилди.

(ТАСС).

ЙЎЛДОШ ҲАЛОКАТИНИНГ САБАБЛАРИ

ДЕҲЛИ. (ТАСС мухбири). Ҳиндистоннинг «Инсат-1 А» алоқа йўлдоши уни ясаган Америка «Форд Эйрспейс энд коммюникейшн корпорейшн» компаниясининг айби билан рўй берган носозликлар сабабидан шу йил сентябрь ойида орбитада йўқ бўлиб кетди. Йўлдошни ер атрофи орбитасида муддатидан илгари ҳалокатга олиб келган сабабларни текширган махсус ҳукумат комиссиясининг аъзолари шундай хулосага келдилар. Комиссия Ҳиндистон ҳукуматига берган докладида Пентагоннинг энг катта пудратчиларидан «Форд Эйрспейс энд коммюникейшн корпорейшн» Ҳиндистоннинг йўлдош тайёрлаб бериш хусусидаги буюртмасини виждонан бажармай, уни яратишда бир қанча қўпол техник нуқсонларга йўл қўйди. Айни маҳалда «Инсат-1 А» ни Ҳиндистон инженер-техниклари юксак илмий-техник даражада ишлаб чиққан эдилар, деб таъкидланади докладда.

Докладдан маълум бўлишича, йўлдош ичида рўй берган носозликлардан ташқари Хюстондаги (Техас штати) АҚШ аэронавтика ва космик фазони тадқиқ этиш миллий бошқармаси (НАСА) учишларни бошқариш марказининг ходимлари ҳам хатоликларга йўл қўйганлар.

Комиссия чиқарган хулосани Ҳиндистон матбуоти ҳам тасдиқлайди. Матбуот «Инсат-1 А» Ғарб алоқа воситаларининг ва аввало Америка алоқа воситаларининг жиддий рақиби бўлиб қолиши мумкинлигидан жўрттага ишдан чиқарилган, деб ҳисоблайди. Йўлдошни яратиш масаласида Ҳиндистон, деб ёзади ҳафталик «Блитцс» газетаси, «Форд эйрспейс энд коммюникейшн корпорейшн»нинг ҳақиқий саботажига дуч келди. Пентагоннинг мураккаб ҳарбий буюртмаларини бажарувчи ана шу компания билан НАСА учун космик ишлар янги деб ўйлаш хато бўлур эди. Қўшма Штатлар ривожланаётган мамлакат ўз алоқа йўлдошининг каналларидан фойдалана олишига йўл қўймасликка қарор қилган холос. АҚШ ғарбдаги бошқа давлатлар сингари ривожланаётган давлатларнинг оммавий ахборот воситаларида ҳар қандай йўл билан бўлса ҳам империализмнинг зўравонлигини сақлаб қолишга ҳаракат қилмоқда.

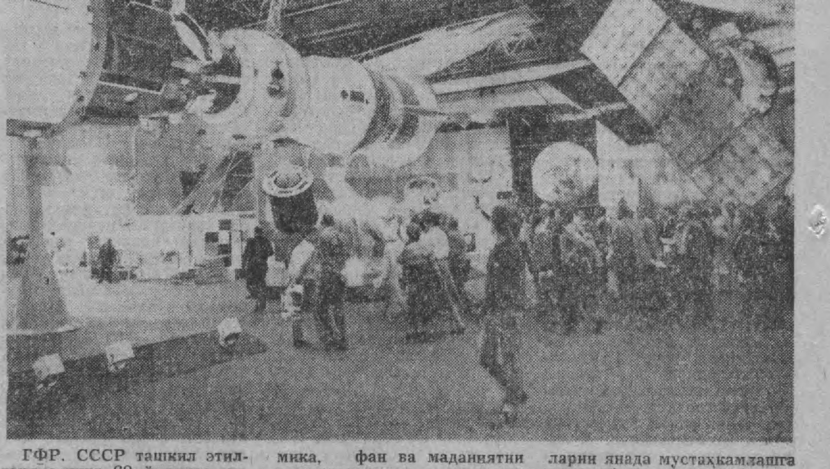

ГФР. СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги муносабати билан Дюссельдорфда йирик совет савдо-саноат кўргазмаси очилди. Совет Иттифоқининг экономика, фан ва маданиятни ривожлантириш соҳасида эришган муваффақиятлари тўғрисида ҳикоя қилувчи бу йирик кўргазма СССР ва ГФР ўртасидаги ўзаро алоқаларни янада мустаҳкамлашга муносиб ҳисса қўшмоқда.

Суратда: виставка залларидан бирида.

А. Григорьев фотоси. (ТАСС).

Мард майдонда синалади

Ёзувчи ён дафтаридан

МАТОНАТ

Мен бу далаларда ёзда, авжи саратонда ҳам бўлган эдим. Ўшанда осмондан олов пуркаб турган офтобнинг тиғида ғўзаларнинг худди мавжудоддек ҳансираб, халлослагани, шохлардаги нозик пушти шоналар иссиққа чидолмасдан ерга тўкилаётганлигини кўриб жуда ачинган дик. Ўша кунлари ҳам деҳқон ўз ғўзасининг ёнидан кетмади, унга парвона бўлди, қани иложини топсаю, бошига соябон бўлиб қолса... Куз келиб, офтобда етилиб пишган пахталар бирин-кетин очилиб берди, далалардаги мўл ҳосилни кўриб деҳқоннинг чеҳраси эндигина очилган ҳам эдики, бевақт ёмғирлар бошланиб кетди. Деҳқон яна пахтаси тепасида гиргиттон. Ўзи шунақа: пахта билан инсоннинг азалий боғлиқлиги бор: пахтанинг чеҳраси очиқ бўлса, деҳқоннинг ҳам дилига нур югуради, белига этак боғлаб унга таъзим қилади, териб кўзига суртади, бир мисқолини ҳам увол қилмасдан юксак хирмонлар барпо этади. Зероки, унинг меҳнати, пешона тери билан бинога келган пахта бу — ризқу-рўзимиз, эл-юртнинг бебаҳо бойлиги, республикамизнинг фахри-ифтихори.

Мана, кузнинг авжи ўрталари келиб, ҳосил тақдири, уюлажак юксак хирмонлар тақдири ҳал қилинаётган бир пайтда яна ҳамюртларим — риштонлик пахтакорлар билан «Ҳорма, бор бўл» қилишяпмиз. Яна ўша кенг далаларни кезиб юрибмиз. Республикамизнинг барча бепоён пахтазорларидаги каби Риштон далаларида ҳам пахта учун кураш, қийин, мураккаб, кишидан жуда катта сабот-матонат талаб қиладиган меҳнат кураши қизғин боряпти.

—Ўзингизга маълум, бу йилги пахта йиғим-терими мураккаб об-ҳаво шароитида олиб бориляпти, — дейди район партия комитетининг биринчи секретари Ўктамжон ака Собиров. —Етиштирилган ҳосилнинг битта чигитини ҳам увол қилмай тезроқ йиғиштириб олиш шу куннинг жанговар вазифаси бўлиб турибди. Район партия комитети, хўжалик органлари пахта тайёрлаш ишларини тезлаштириш учун барча чора-тадбирларни кўрмоқдалар. Далаларда юзга яқин агрегатлар ишлаяпти, 20 мингдан ортиқ теримчи пахтазорда. Бутун куч, эътибор тез кунларда давлат планини бажаришга қаратилган.

Биринчи секретарнинг комил ишонч билан айтган сўзларини районда пахта теришнинг бориши ҳақидаги кўрсаткичлар исботлаб турибди. Район кейинги ўн кунликда кунига йиллик планнинг 1,5 проценти ҳисобида пахта етказиб беряпти. Бу — ёзги об-ҳаво қийинчиликлари натижасида вужудга келган ҳозирги шароит нуқтаи назаридан анча баланд кўрсаткич.

Райондаги «Коммунизм» колхози пахта тайёрлашда илғорлар қаторида. Гарчи колхоз шу кунгача пахта тайёрлаш планини 65 процент бажарган бўлса-да, лекин ҳали далада ҳосил кўп. Хўжаликдаги ҳақиқий аҳволни колхоз раиси, тажрибали пахтакор Муҳаммаджон ака Исроилов чуқур таҳлил қилиб берди:

—Биз ҳақиқий шароитни ҳисобга олиб иш кўришимиз керак. Ёзги об-ҳаво ноқулайликлари пахтамизга анча зарар етказган. Авжи саратонда сув камчил бўлди, бундан ғўзаларнинг ўрта қисмидаги шоналарнинг анчагина қисми тўкилиб кетди. Биз ғўзаларнинг пастки қисмидаги пахталарни териб бўлдик, энди юқори қисмидаги кўракларнинг очилишини кутаяпмиз. Шунинг учун суръатимиз у даражада эмас. Лекин деҳқонларимиз ана шундай шароитларда ҳам астойдил меҳнат қилишяпти. Кўпчилик бригадаларимиз маррага етиб қолишди. Ҳозиргача давлатга 4 минг тоннага яқин пахта топширдик. Яна бир ғайрат қилсак қолган икки минг тоннани ҳам топширамиз, план ҳам, мажбурият ҳам бажарилади.

Раҳмонали Умматов бошлиқ бригада далаларида бўлганимизда раиснинг гапларига тўла ишонч ҳосил қилдик. Бригада аъзолари ҳар бир имкониятдан унумли фойдаланиб, қаерда очилган пайкал бўлса — шу ерда унумли иш олиб боришяпти. Озода Маъмурова, Дилором Мирзажонова, Азиза Зуҳурова каби кўплаб теримчилар шу шароитда ҳам кунига 100—110 килограммдан пахта териб топширишяпти. Биз бутун оиласи билан теримда иштирок этаётган кўп колхозчиларни учратдик Масалан, Зуҳуровлар оиласидан беш киши — Азизахон, Одинахон, Ҳасанбой, оналари Қумриниса опалар пахта теримида. Бу опалар ҳар куни хирмонга 500 килограммдан ошириб пахта тўкаяпти. Бригада ҳар куни йиллик планнинг 1,5—2 проценти миқдорида пахта тайёрлаяпти, улар бугун — эрта давлат планини бажаришади. Колхознинг Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Турдиали Раҳмонов, Раҳим Собировлар бошлиқ бўлган бригадалари ҳам маррага етиб қолишди.

Биз бу ерда коллектив меҳнат, ўзаро ҳамкорлик намунаси бўлган бир воқеага дуч келдик. Колхознинг 500 га яқин теримчиси қўшни Навоий номли совхоз далаларида пахта теришга кўмак учун юборилибди. Негаки совхознинг чўл зоналарида пахталар яхши очилган. Қўшни Навоий номли совхоз далаларида йиғим-терим авжида. Кенг майдонларда гуриллаб сузиб юрган «зангори кема»ларни кўриб дилингиз завққа тўлади. Нариги пайкалда эса юзлаб теримчилар саф-саф бўлишиб қатор ораларига шўнғишган. Ҳамма ёқда ажойиб бир меҳнат кўтаринкилиги ҳукмрон.

Биз совхознинг Кайрағоч бўлимидаги Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ортиқбой ака Боййигитов бошлиқ бригадаси даласида қувончли хабарнинг устидан чиқдик. Бригада аъзолари 67 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 33 центнердан ҳосил олиб пахта тайёрлаш давлат планини ошиғи билан бажаришибди. Она-Ватанга 220 тонна «оқ олтин» армуғон этилибди. Барча ҳосил биринчи сортларда қабул қилинибди.

Бригаданинг юксак маррани эгаллашида механизаторларнинг ҳиссаси катта. Қодирали Муллаев, Холмат Йўлдошев, Расулжон Акбаров, Валижон Усмонов каби механизаторларнинг ҳар бирлари 100 тоннадан ошириб пахта териб беришди. Машина терими яна қизғин давом этаяпти. Теримчилардан Сожидахон Хожиалиева, Ҳадя Имяминова, Ҳамида Бўтаеваларнинг мавсум бошидан бери терган пахталари 8 тоннадан тўғри келади. Улар кундалик теримни тобора қизитишяпти. Далада ҳашарчилар — қишлоқдаги Ушинский номли мактабнинг юқори синф ўқувчилари ҳам астойдил меҳнат қилишяпти.

—Республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатига жавобан теримни янада кучайтирамиз, битта чигитни ҳам қолдирмай териб оламиз. Иттифоқимизнинг олтмиш йиллик тўйини мажбуриятларни ҳам бажариб, ёруғ юз билан кутиб оламиз, — дейди Ортиқбой ака.

Қаҳрамон пахтакор кўпчиликнинг дилидаги гапни, айни муддаони айтди. Қийин оби ҳаво шароитларида Фарғонанинг улкан хирмонига ўз муносиб ҳиссаларини қўшиш учун астойдил бел боғлаб сабот-матонат билан меҳнат қилаётган риштонлик пахтакорларнинг, ҳашарчиларнинг, барча азиз юртдошларимнинг азми-қарорлари ҳам ана шу!

Мухтор ХУДОЙҚУЛОВ.

Чеҳраларидан табассум балқиб турган бу чевар теримчи Свердлов районидаги «Ленинград» колхозида меҳнат қилади. Гулистон Мўминова теримнинг дастлабки кунларидан дугоналари билан мусобақалашиб пешқадамликни қўлдан бермай келяпти. У юбилей йилида 12 тонна «оқ олтин» териб бериш мажбуриятини олган. Ҳозир ваъдасига вафо қилиш мақсадида марра сари шахдам қадамлар билан бормоқда.

С. Соҳибов фотоси.

ҒАЛАБА НАШИДАСИ

«Оқ олтин»имизнинг бир грамми ҳам нобуд бўлмайди!». Бу, Оқолтин районидаги Ворошилов номли совхоз пахтакорларининг айни кунлардаги шиоридир. Улар юбилей йилида 4996 гектар пахта майдонида деҳқончилик қилишиб, ҳар гектардан мўл ҳосил етиштиришга эришдилар. Далаларда шу кеча-кундузда меҳнат симфонияси баралла янграмоқда. Ўзини деҳқонга кўмакдош деб билган ҳар киши далага отланган.

—Деҳқонларимизнинг ғайрат-шижоати зўр, — дейди совхоз директори Худоёр Латипов. — Уларнинг кўрсатаётган жасорати туфайли кунига қабул пунктларига 2—2,5 процентдан «оқ олтин» етказиб берилмоқда. Аъзам Алиқулов, Турдиали Умурзоқов, Қобулжон Алимтоев, Фарҳоджон Латипов каби пахта усталари етакчилик қилаётган бўлимлар бу борада илғорлик қилмоқдалар.

Хўжаликнинг Сафарали Қаршиев бошчилик қилаётган бригадаси азаматларининг мажбурият ҳисобига пахта топшираётганликларига анча бўлди. Ленин ордени кавалери Абдумалик Пардаев етакчилигидаги бригада заршунослари ҳам 638 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 28 центнердан «оқ олтин» олишга эришиб, йиллик маррани ортда қолдирдилар. Пешқадам пахтакорлар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, гектар бошига яна 12 центнердан ҳосил йиғиштириб олишга қарор қилдилар.

Эргашали Нуртоев тажрибали бригада бошлиғигина эмас, балки моҳир механизатор ҳамдир. Миришкор деҳқон бошлиқ бригада ҳам биринчилардан бўлиб дастлабки маррани эгаллаган эди. Мавжуд 80 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 28 центнердан ҳосил олинди. Бригада саркорининг ўзи эса 131 тонна «оқ олтин» териб берди. Бу аҳил коллектив ҳозир 40 центнерлик маррани кўзлаб ҳаракат қиляпти.

Совхоз миришкорлари бу йил она-Ватан омборига 16 минг тонна пахта етказиб бериш мажбуриятини олишган. Республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатига жавобан ҳар бир пахтакор жасорат кўрсатиб меҳнат қилмоқда. Эркинбой Пардаев, Жумабой Қодиров, Неъматжон Умурзоқов, Садриддин Сопутов сингари дала гвардиячиларининг ҳар бири 180 тоннадан ошириб «оқ олтин» териб, хўжалик хирмонига баракали ҳисса қўшдилар.

Зарбдор йилда кўзланган марра эгалланиши аниқ. Чунки совхоз меҳнат аҳли ҳар бир дақиқадан унумли фойдаланишга ҳаракат қилмоқда. Бўлимлар, бригадалар ўртасидаги ўзаро социалистик мусобақа эса ютуқлар гарови бўлиб хизмат қиляпти.

А. НУРМАТОВ,
ТошДУ студенти.

Меҳнатобод районидаги «Страна Советов» совхози пахтакорлари ҳар бир кундан оқилона фойдаланиб, пахта теримида жонбозлик кўрсатишяпти. Айниқса чевар теримчилар баҳси яхши самаралар бермоқда. Инобат Давлатова ана шундай кўпмингкилограммчилардан бири. У ҳозир ҳам кунлик пахта териш нормасини ошириб бажариб, кўпчилик олқишига сазовор бўлаётир.

СУРАТДА: пешқадам теримчи И. Давлатова.

А. ТЎРАЕВ фотоси.

ҲАРАКАТДА—БАРАКАТ

Ленин номли колхоз Хўжайли районидаги пахтачиликка ихтисослашган йирик хўжаликлардан бири ҳисобланади. Колхоз заршунослари юбилей йилида ҳар қаричидан баракали меҳнат қилиб мўл ҳосил етиштиришга эришган эдилар. Пахта йиғим-теримига пухта тайёргарлик кўрган ҳолда киришилганлиги бугунги кунда ўз самарасини берди. Она-Ватанга 6 минг тонна «оқ олтин» топширилиб, бу борадаги халқ хўжалик плани шараф билан уддаланди.

Жами ҳосилнинг 3300 тоннаси «зангори кема»лар бункеридан бўшатилди. Далаларда 30 терим агрегати юксак унум билан ишлаб турди. Бугунгача ҳар бир агрегат билан терилган пахта ўртача 110 тоннани ташкил этди. Айниқса, М. Жуманов, Д. Йўлдошев, К. Турсунбоев, О. Оразова, Р. Кошкаров ва Е. Эллешов каби суворийлар улкан хирмоннинг тикланишига муносиб ҳисса қўшдилар. Уларнинг ҳар бири бугунгача ўз агрегатлари бункеридан 200—220 тоннадан «оқ олтин» бўшатишга эришдилар.

Колхоз олтинпазлари олтин дақиқаларнинг ҳар бир фурсатидан оқилона фойдаланиб терим суръатини бир дақиқа ҳам сусайтирмаяптилар. Уларнинг юбилей йилидаги аҳди ҳосилдорликни гектар бошига 60 центнерга етказишга қаратилган.

Э. ЕРГАЛИЕВ.

ОДИНАХОННИНГ ОТРЯДИДА

Жалолқудуқ районидаги «Пахтакор» колхозининг деҳқонлари ва механизаторлари ҳамкасблари Одинахон Омонованн социалистик мажбуриятни муваффақиятли бажарганлиги билан табрикладилар. Одинахон мавсум бошидан буён ўз машинаси бункеридан 150 тонна «оқ олтин» тўкди.

О. Омонова илғор терим-транспорт отряди составида меҳнат қилмоқда. Бу ерда барча механизаторлар юксак меҳнат унумдорлигига эришмоқдалар. Уларнинг ҳар бири бункердан 120—130 тонна пахта тўкмоқда.

— Олти йил муқаддам, — дейди отряднинг энг яхши механик-ҳайдовчиларидан бири Йигитали Холдоров, — Одинахон менинг шогирдим эди. Энди эса отрядга раҳбарлик қилмоқда. Бу ишни жуда яхши уддаламоқда. Отрядимиз ҳозиргача қарийб саккиз юз тонна пахта терди. Биз Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Мурожаатига жавобан минг тонна пахта теришдан иборат оширилган социалистик мажбурият қабул қилдик.

(ЎзТАГ мухбири)

УМИД

Умидлар — қалбларнинг лочин қаноти,
Уларнинг парвози билмагай ҳудуд.
Умидга тўлиқдир деҳқон ҳаёти,
Ҳаётин маёғи — оппоқ бу бир умид.

Шу оппоқ умиднинг кулгуси учун,
Жавзода соянн билмасдан қалқон,
Иссиқдан еру кўк ёнса ҳам беун,
Пайкаллар бағрида урди у жавлон.

Умид деб тунларни тонгларга улаб,
Бедорлик бағрида тонганда ором,
Биларди, тинимсиз, заҳматли матлаб
Бетимсол хазина этишин инъом.

Меҳнатни роҳат деб билган инсонга
Бахт-иқбол дарчаси очиқ ҳар қачон.
Еркин умидлари кулган деҳқонга
Таҳсинлар ёғдирар жумлаи жаҳон.

Тонглар шуъласига чайилган дала,
Тонгдек юракларда тонглар ранги жам.
Юраклар қувончдан ёнмасин нега,
Оппоқ умидлари қучаркан олам!..

Бахшулла РАЖАБОВ.

ДАЛАДАГИЛАР ХИЗМАТИДА

Биз ўз кундалик фаолиятимизда ҳозирги долзарб паллани тўлиқ ҳис этган ҳолда пахтакорларга медицина хизмати кўрсатишни ҳар томонлама яхшилашга ҳаракат қилмоқдамиз. Бу борада область соғлиқни сақлаш бўлими томонидан пахта йиғим-терими даврида деҳқонлар ва шаҳарлик ҳашарчиларга медицина хизмати кўрсатишни янада яхшилаш юзасидан тадбир ишлаб чиқилгани қўл келяпти. Ана шу тадбирга асосан колхоз ва совхозлар дала шийпонларида хизмат қилувчи ошпаз, мавсумий болалар боғчалари тарбиячилари ва бошқа қишлоқ хўжалик ходимлари медицина кўригидан ўтказилди.

Областимизнинг Поп, Задарё, Уйчи ва Наманган районларида медицина хизмати штаблари тузилди. Бу штаблар малакали мутахассислар, автотранспорт, дори-дармонлар ва бошқа медицина асбоб-ускуналари билан таъминланди. Барча дала шийпонлари аптечкалар билан таъминланиб, саломатлик бурчаклари ташкил этилди. Йиғим-терим долзарб паллага кирган шу кунларда соғлиқни сақлаш бўлимининг бош мутахассислари график асосида дала шийпонларида бўлиб, барча пахтакорлар-у, ҳашарчиларга зарур бўлган медицина ёрдами ва маслаҳатлар бериб бормоқдалар. Дала шийпонларига бириктирилган медицина ходимларимиз ва санитария постлари аъзолари пахтакорларни тоза ичимлик сув сифатли озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминланиши устидан доимий назорат қилиб бормоқдалар.

Азамат пахтакорларга астойдил ёрдам қўлини чўзган олиҳиммат шаҳарлик ҳашарчилар соғлиғини муҳофаза қилишни яхшилаш мақсадида Задарё, Поп, Уйчи ва Наманган районларининг ҳар бирида 50 нафар бемор даволаниши мўлжалланган шифохоналар очилди. Умуман, пахта йиғим-теримида қатнашаётганлар саломатлигини мустаҳкамлаш учун 250 нафар врач, 1000 дан зиёд ўрта медицина ходими жалб этилган. Айни пайтда улар жойларда актив фаолият кўрсатмоқдалар.

Пахтакорларга ўз вақтида малакали медицина ёрдами кўрсатиш мақсадида областимизнинг ҳар бир район ва шаҳар марказий касалхоналари қошида кўчма амбулаториялар ташкил этилганди. Яқинда кўп профилл область 1-болалар шифохонасида ана шундай кўчма амбулаториялар кўриги бўлиб ўтди. Етакчи мутахассислардан иборат комиссия аъзолари область соғлиқни сақлаш бўлими мудирининг ўринбосари Х. Бадалов раҳбарлигида кўчма амбулаторияларнинг жиҳозланиши ва тайёргарлиги масалалари билан танишдилар.

Кўрик якунида Учқўрғон ва Косонсой марказий шаҳар касалхоналари ҳамда Наманган район марказий шифохоналари томонидан ташкил этилган кўчма амбулаториялар пухта жиҳозланганлиги ва мавсумга яхши тайёргарлик кўрганликлари учун ғолиб деб топилдилар.

Бир сўз билан айтганда, СССР ташкил этилганлигининг шонли 60 йиллик юбилейига муносиб совға тайёрлашга бел боғлаган пахтакорлар ва уларга кўмаклашаётган ҳашарчиларга намунали медицина хизмати кўрсатиш йўлида саломатлик посбонларимиз бундан буён ҳам зарур тадбирларни амалга ошираверадилар.

В. УМРЗОҚОВ.
Наманган область соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири.

Икки лавҳа

ЗАПАС ЭТАК ҚАНИ?

Абдураҳмон ота гузарга чиққан эди, йўлнинг нариги четида ярим эгилиб бораётган Мадрайим бувага кўзи тушди. Бува орқа-кетига қарамай, зиппиллаб борарди.

— Йўл бўлсин, «букри?» — деди Абдураҳмон ота тенгдошининг қитиқ патига тегиб.

Ҳар гал ҳазилкашига теша тегмаган гаплар билан жавоб қайтарадиган Мадрайим бува бу гал қайрилиб ҳам қарамади.
— Олгани, — деди-ю, кетаверди.

— Тўхтасанг-чи, ҳой!

— Вақт йўқ!

— Астафириллоҳ, нима бўлди бунга ўзи! — ғудранди ўзича.

Абдураҳмон ота чойхонага бурилди. Чойхоначи Зокир махсум пашша қўриб ўтирибди. Ҳовуз бўйидаги сўриларда ҳеч ким йўқ. Абдураҳмон ота чой чақирди. Маҳсум чой дамлаб келиб, сўрининг бир четига ўзи ҳам чўкди.

—Садағаси кетай, бундоқ чиқиб туринг-да, — деди у, — беш-олти кундан бери ҳеч ким йўқ...

— Колхоз тўлибдими? — деди Абдураҳмон ота Маҳсумнинг гапини бўлиб.

— Тағин озгина бор шекилли...

Икки қария гурунглашиб ўтирдилар. Абдураҳмон ота Маҳсумнинг гапларига қулоқ соляпти-ю, хаёлининг бир четида Мадрайим. Унинг бунақа одати йўқ эди-ку.

Абдураҳмон ота нима гаплигини кечқурун уйига кириб, билди. Радиода раис гапирарди.

— Ёши саксонни қоралаган Мадрайим бува, Саксонбой ота, Мақсудали оталар бугун далага чиқиб, 20—25 килодан пахта теришди. Ҳимматларингга минг раҳмат!

— Эй! — деди Абдураҳмон ота ўзича жилмайиб, гап бу ёқда экан-да. Яшавор-е букри!

Ота ошхонада куймаланиб юрган кампирини чақирди.

— Нима дейсиз, — деди Мастон хола.

— Келинингни запас этагидан борми?

— Бор. Нимайди?

— Ўзим...

Абдураҳмон ота эртасига тонг билан кампири берган этакни қўлтиғига қистирдида, жўнаб қолди. Чолнинг нимага жазм қилганини сезган Мастон хола яккам-дуккам тишларини кўрсатиб, жилмайди.

— Чол, бунча эрта йўллари бўлсин?

Бу пайт кўча эшигига етиб қолаёзган Абдураҳмон ота ортига қарамай, жавоб берди.

— Олгани, кампир, олгани!

ТЎПА БУВИ ТОПИЛДИ

Иноғом бува эрталаб турса, кампири йўқ. Ҳар замон Тўпаниса, деб эркалатиб чақирадиган бува: Тўпаниса, деди. Тўпаой, — деди-ки, жавоб бўлмади.

Сахармардондан қаерга кетиши мумкин. Ҳеч бундай одати йўқ эдику, кампиршонинг. Ўғли ё қизиникигами кетса, бир оғиз айтган бўларди. Ё қўшниларникига чиқдимикан? Эрталабдан-а.

Кеча чоллар бригадаси чойхонада нонушта қилиб, далага ўша ердан кетадиган бўлганди. Иноғом бува ўрнидан турди-ю, бет-қўлини ювиб, гузарга чиқди.

Мадрайим бува, Фозил бува, Саксонбой ота, Мақсудали ота ҳаммалари чой ичишяпти.

— Ассаломалайкум!

— Ваалайкум ассалом. Келинг, мулла Иноғом, — дейишди чоллар. Сўнг сурилиб, ёнларидан жой беришди.

Нонуштада гурунг қизиди. Зокир маҳсум ҳалигина «Сўнгги ахборот»дан ёзиб олган пахта тайёрлаш «сводка»сини ўқиб берди.

Иноғом бува бўлса, суҳбатни эшитиб ўтирибди-ю, хаёлида кампири. Қаерга йўқолди экан.

Чойхона олдига автобус келиб тўхтади. Чоллар гурунглашиб автобусга чиқишди. Йўлда ҳам гап мавзуи пахта. Иноғом бува эса ҳамон кампирини ўйлайди.

Автобус пахтазор четида тўхтади. Чоллар бирин-кетин тушиб, белларига этак боғлаб, бир қатордан йўл олишди.

— Ия! — деди Саксонбой ота, — биздан ҳам эрта келганлар бор экан-да.

Эътибор беришмаган экан. Пахтазорнинг ўртасида оқ рўмолини дурра қилиб, бир кампир пахта терарди.

— Хорманг-ов! — деди Мадрайим бува.

— Саломат бўлинглар! — деди қаддини ростлаб кампир. Бу — Тўпабуви эди.

Чоллар кампиринг чакки эмас-ку, дегандек Иноғом бувага қарашди. Иноғом бува бўлса кампирига етиб олиш учун эгат бўйлаб жадаллаб кетди...

Ортиқали НОМОЗОВ.

МАКТАБ БРИГАДАСИ РАПОРТИ

Сурхондарё областидаги «Янгиобод» совхозининг меҳнаткашлари Абу Али ибн Сино номли мактабнинг ўқувчилар ишлаб чиқариш бригадасидан ёш пахтакорларни ғалаба билан табрикладилар. Мактаб ўқувчилари ўзларининг 45 гектарлик майдонининг ҳар гектаридан 32,9 центнер ингичка толали пахта тердилар. Ёш деҳқонлар пахтакорлар мактаб бригадасининг йигирма йиллигини белгиланган планни муддатидан илгари бажариш билан нишонладилар.

Юзлаб юқори синф ўқувчилари бригадада меҳнат қилиб чиниқишди. Уларнинг кўпчилиги ҳозир совхозда, областнинг бошқа хўжаликларида меҳнат қилишмоқда.

(ЎзТАГ мухбири).

БУГУН—СОВЕТ МИЛИЦИЯСИ КУНИ

ЖАМОАТ ТАРТИБИНИНГ ПОСБОНЛАРИ

Бугун — Совет милицияси 65 ёшга тўлди. Республика ички ишлар органларининг шахсий состави бу ажойиб санани Улуғ Октябрь инқилобининг 65 йиллиги байрам қилинаётган кунларда нишонламоқда. Улуғ Октябрь инқилобининг фарзанди —Совет милицияси инқилоб алангаси ловуллаб турган кунларда туғилди. Коммунистик партиямиз эса уни тарбиялаб, вояга етказди. Ҳа, ўз тақдирини халқимизнинг улуғ мақсади, орзу-ниятлари билан чамбарчас боғлаган Совет милицияси ташкил этилган дастлабки кунлардан бошлаб социалистик жамоат тартибининг ишончли посбони бўлиб келди ва шундай бўлиб қолмоқда.

Туркистон ўлкасида ташкил этилган Совет милициясининг тарихи ўзига хослиги билан ажралиб туради. Туркистон ўлкасида Совет ҳокимиятини ўрнатиш эзувчи хукмдор синфларнинг жон-жаҳди билан кўрсатган қаршилигини бостириш, босмачи тўдаларига қарши кураш олиб борилган мураккаб шароитда ўтказилди. Лекин ўлка меҳнаткашлари бу курашда ёлғизланиб қолишмади. Улар бундай бахтли, нурли келажак учун олиб борилган курашда улуғ рус халқининг оғалик ёрдамига ҳамиша таяниб келдилар. Инқилоб душманларига қарши курашда жасурлик, Ватанга содиқлик, лозим бўлганда ўзини қурбон этишга тайёр турган Совет милициясининг ходимлари ўша алангали йиллардан бошлаб меҳнаткаш омманинг меҳр-муҳаббати ва ҳурматини қозониб келди.

Босмачилар милиция ходимларини ҳар қадамда таъқиб остига олиб, улардан ўч олиш пайида бўлишди. Шу ўринда ўзбек халқининг энг яхши жасур ўғлонлари кўрсатган қатор қаҳрамонона ҳаракат намуналаридан бирини эслатиб ўтишни лозим кўраман. Ғузор районида милиция отряди босмачилар тўдаси қуршовига тушиб қолади. Милиция ходимлари инқилоб душманлари билан бўлган бир неча соатли бу тўқнашувда мислсиз қаҳрамонликлар кўрсатишди. Тенгсиз жанг давом этарди. Вақтинча қўли баланд келган босмачилар тирик қолган милиция ходимларига таслим бўлишни таклиф қилишди. Шунда милиция ходими Абдурайим босмачиларнинг бу шармандалик шартларига кўксини баланд тутиб шундай мардона жавоб берди. «Сиз қонхўр, ўғри-муттаҳамлар чучварани хом санабсиз. Қуролимни эса фақат ўлганимдан кейингина олишингиз мумкин.» Кучлар тенг бўлмаган жанг яна давом этди. Тирик қолган милиционерларни босмачилар ушлаб олишиб, ваҳшийларча қийноққа солишди. Лекин шунга қарамай, ўзбек халқининг мард ўғлонлари—Совет милиционерлари душман қаршисида бош эгишмади. Улар мардона туриб, адолат йўлида халок бўлдилар.

Милициянинг халқ олдидаги ана шу катта хизматларини ҳисобга олиб, Совет милицияси кунини белгилаш ҳақидаги биринчи Бутуниттифоқ милиция ходимлари съезди делегатларининг таклифи қондирилди.

Гражданлар уруши тугагандан сўнг Совет милициясининг диққат-эътибори, унинг ҳаракат фаолияти асосан халқ хўжалигини социалистик тарзда қайта қуриш, шаҳар ва қишлоқлардаги капиталистик элементлар қолдиғига қарши кураш, Ватанимизда қонунчилик ва жамоат тартибини мустаҳкамлашга қаратилди. Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг кўрсатмалари ва амалий ёрдамлари асосида милиция кадрлари составини яхшилаш, милиция сафига ишчи камбағал-деҳқон фарзандларини кўпроқ тортиш, партия ва комсомоллар сафини кенгайтириб бориш, кадрлар орасида партиявий сиёсий ишларни активлаштиришга алоҳида аҳамият берилди. Партия ва комсомол органларининг йўлланмаси билан ўша йиллари милиция составига жуда кўп ўртоқлар келиб қўшилишди. Улар энг оғир ва масъулиятли участкаларда ишлаб, халқ ишончини оқлашди.

Совет милицияси ходимларининг, айниқса, Улуғ Ватан уруши йилларидаги жанговар фаолияти милиция тарихига ёрқин қаҳрамонлик саҳифаси бўлиб қўшилди. Совет ҳокимиятининг дастлабки алангали кунлари, гражданлар уруши йилларида орттирилган инқилобий жанговар анъаналар фашизм билан бўлган даҳшатли жангларда яна ҳам чиниқди. Уларнинг кўпчилиги Ватан йўлида ўлмас қаҳрамонликлар кўрсатишди ва Совет Иттифоқининг Қаҳрамони деган юксак номга эга бўлишди.

Урушдан кейинги йилларда Совет милицияси олдига Ватанимизда социалистик ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаб, жиноятчиларга қарши қатъий кураш олиб бориш, давлат ва жамоат мулкини кўз қорачиғидек муҳофаза қилиш, гражданларнинг қонуний ҳуқук ва манфаатларини ҳимоя қилишдек муҳим вазифалар қўйилди.

Шуни таъкидлаш керакки, кейинги йилларда ҳуқуқ-тартиботнинг бузилишига қарши профилактик ишларни комплекс планлаштириш борасидаги тажрибамиз анча бойиди. Бу планлар меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш йўлидаги КПСС Марказий Комитетининг «Сиёсий-тарбиявий ва идеологик ишларни яхшилаш тўғрисида»ги қарорининг бажарилишига қаратилган тадбирлар билан узвий боғлаган ҳолда олиб борилмоқда.

Масалан, Тошкент областининг Ангрен шаҳрида партия, совет ва маъмурий органларнинг 1981-1983 йиллар учун ҳуқуқ-тартиботини бузилишини олдини олиш юзасидан белгиланган комплекс тадбирлар плани ишлаб чиқилди ва амалга оширилмоқда. Бу ерда милиция органлари оператив комсомол отрядлари ва ўз сафига 5 мингдан зиёд активларни бирлаштирган кўнгилли халқ дружиначилари билан мустаҳкам алоқа боғлаб ишлашмоқда. Социалистик қонунчилик ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш бўйича олиб борилаётган ишлар марказида жамоат тартибини қўриқлаш таянч пунктлари алоҳида ўрин тутади. Ана шу жамоатчилик билан яқиндан ҳамкорлик қилиб катта профилактика ишларини олиб бораётган участка инспекторларининг фаолияти ҳақида кўпгина ижобий фактларни келтириш мумкин.

Сирдарё областининг Ширин шаҳар, Қашқадарё областининг Нишон, Наманган областининг Янгиқўрғон район ички ишлар бўлимларида тартибни қўриқлаш жамоат пунктлари, кўнгилли халқ дружиначилари, ўртоқлик судлари иш фаолиятларини ташкил этишда кўпгина ибратли тажрибалар тўпланди. Сирдарё область Боёвут районидаги Ленин номли колхоздаги тартибни қўриқлаш жамоатчилик пунктининг иш тажрибаси айниқса мақтовга сазовор бўлмоқда. Бу ерда кўнгилли халқ дружиначилари билан бир қаторда ўртоқлик судлари, юридик консультация, депутат группаси, вояга етмаганлар иши бўйича инспекция хоналари ишлаб турибди. Кейинги йилларда колхоз территориясида бирорта ҳам жиноят ёки жамоат тартибини бузиш ҳоллари рўйхатга олинмаганлиги бу ерда олиб борилаётган ишлар савияси таъсирчан бўлаётганлигини кўрсатади.

Бугунги кунда Совет милицияси фаолиятининг ўзига хос томони нимадан иборат? Биринчи навбатда шуни айтиш керакки, жамоат ва давлат ташкилотлари билан ҳамкор ва ҳамжиҳатликда иш юритаётган милиция фаолиятининг асосий йўналиши ҳуқуқ-тартиботнинг бузилиш ҳолларини олдини олиш йўлидаги профилактика ишларини бир мақсадга қаратилганлигидадир. Бу ҳамкорликнинг замирида аҳолини ҳуқуқий тарбиялашни яхшилаш, қонунни бузиш чегарасига бориб қолган кишиларни нотўғри йўлдан қайтариб олиш вазифаси ётади.

Совет милицияси кадрларининг бугунги авлоди ўзига хос билимдонлиги, маҳорати билан ажралиб туради. Айни кунларда фаолият кўрсатаётган ходимларимизнинг кўпчилиги партия ва комсомол органлари, меҳнат коллективларининг йўлланмаси билан келган ёшлардир. Шуни айтиш лозимки, бугунги кунда ўрта ва кекса ёшдаги бошлиқлар составининг 90 фоизи олий, тугалланмаган олий ва ўрта-махсус маълумотга эгадирлар. Оддий милиция ходимларининг кўпчилиги эса ўрта маълумотлилар. Хизматда ўзини яхши кўрсатган кўпгина ёш ходимлар СССР ички ишлар министрлигининг олий ва ўрта махсус ўқув юртларига ўқишга юборилмоқда. Шу билан бирга ички ишлар органлари хизматига граждан олий ўқув юртини тамомлаган ёшлар ҳам келиб қўшилишмоқда. Бугунги республика ички ишлар органлари шахсий состави ихтиёрида ходимларимизнинг меҳнат ва дам олишлари учун зарур бўлган ҳамма шарт-шароитлар яратиб берилган.

Ана шунинг учун ҳам ходимларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан баркамол қилиб чиниқтириш, уларни шонли партия ва совет халқи ҳамда ички ишлар органларининг шонли қаҳрамонона анъаналари руҳида тарбиялаш учун жуда катта сиёсий-тарбиявий ишлар олиб борилмоқда.

Бугунги кунда республика ички ишлар орган ва бўлинмаларида КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди қарорлари асосида социалистик қонунчилик ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаб боришга қаратилган кўп қиррали ишлар амалга оширилмоқда. Милиция органлари ходимлари барча совет меҳнатчилари қатори Озиқ-овқат программасининг бажарилишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшиш учун ҳаракат қилишмоқда. Айниқса об-ҳаво анча ноқулай келган бу йилги шароитда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг нес-нобуд бўлишига йўл қўймаслик, исрофгарчиликка қарши кураш олиб боришга алоҳида аҳамият беришмоқда. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг республикамизга Ленин орденини топширганлиги ва шу муносабат билан берган маслаҳат ва йўл-йўриқлари меҳнаткашларини, шу жумладан милиция органлари ходимларини ҳам катта зафарлар сари одим ташлашга руҳлантириб юборди. Республикамиз ички ишлар органлари ва бўлинмаларида социалистик мусобақа «Юксак уюшқоқлик ва қаттиқ интизом, аъло хизматимиз СССР 60 йиллигига» деган шиор остида қизитиб юборилди.

Республика ички ишлар органлари ходимлари коммунистик жамият қуриш вазифасининг муваффақият билан бажарилишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшиб борар эканлар, КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съездининг юксак талаблари асосида социалистик қонунчиликни ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкам бўлишини таъминлаб борaверадилар.

Т. ҚАҲРАМОНОВ,
Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрининг ўринбосари.

Республикамиз қишлоқлари йилдан-йилга гўзаллашиб бормоқда. Буни Самарқанд область Оқдарё районидаги «Коммунист» колхози мисолида ҳам кўриш мумкин. Бу ерда маданий-маиший бинолар тобора кўпайиб бормоқда.

Суратда яқинда ишга туширилган 600 ўринли колхоз маданият саройини кўриб турибсиз.

Н. Муҳаммаджонов фотоси.

ХУШХАБАРЛАР

●СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишлаб, Самарқандда ҳаваскорлик фильмлари область кўриги бўлиб ўтди. Самарқанд электр тармоқлари корхонаси киностудияси суратга олган «Ёдгорлик» лентаси мукофотга сазовор бўлди. Бу фильм Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларида очилган озодлик ёдгорлиги яратилиши тарихини ҳикоя қилади. «Кинап» заводининг кино ҳаваскорлари яратган жонажон ўлка ҳақидаги шеърий ҳикоя — «Ягона оилада» деган лента ҳам мукофот билан тақдирланди.

●Бухоро областидаги Қоракўл районининг «Октябрь» колхозидан халқ театри қатнашчилари ўзлари қўйган янги спектаклни «оқ олтин» теримчиларига кўрсатдилар. Тўртинчи бригаданинг пахта даласи чеккасида тезда қурилган саҳнада ўзбек ёзувчиси Шуҳрат пьесаси асосида яратилган «Беш кунлик куёв» спектакли премьераси бўлиб ўтди. Ёшларнинг ахлоқий тарбияси масаласини кўтариб чиққан спектаклни деҳқонлар қизғин кутиб олдилар.

●Андижон областининг Пахтаобод районидаги «Коммуна» колхозида этнография хори ташкил этилди. Хўжаликнинг 25 нафар пенсионердан иборат бадиий коллективи халқ яратган асарларни тўплаш ва бўлажак авлодлар учун асраш вазифасини ўз олдига мақсад қилиб қўйди.

Пахта терими мавсумида ҳаваскор коллектив колхоз бригадаларининг дала шийпонларида концертлар қўйиб беради.

●Қорақалпоқ ёш томошабинлар давлат театри саҳнасида А. Н. Островский номидаги Тошкент театр ва рассомчилик институтини битириб чиқувчиларнинг диплом иши премьераси бўлиб ўтди. Улар Мольернинг «Скапеннинг иши» комедиясини кўрсатдилар. Ўқув театрида саҳналаштирилган спектакль профессионал ижодий коллектив репертуарига кирди. Бу коллективга кечаги студентлар келиб қўшилдилар. Уларнинг ҳаммаси Қорақалпоғистон ёш томошабинлар театри учун артистларни тайёрлаш мақсадида институт қошида ташкил этилган актёрлик группасида таҳсил кўрганлар.

(ЎзТАГ).

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

ИНСОНГА ҒАМХЎРЛИК

«Тошкентлик кекса боғбон Тошпўлат ота Абдураҳмонов шундай ҳикоя қилади:

— Мана 60 йилдан ошибдики, мен иккинчи, ҳақиқий умримни яшаяпман. Бунга ажабланманг. Инқилобгача бўлган умримни умр ҳисобига қўшмайман. Шу ҳам умр бўлдими? Бир бурда нон ва бошпана учун ҳар қандай таҳқирлашларни кўтаришга мажбур эдик. Ҳозир қаридим, 107 ёшдаман. Лекин ўзимни бардам сезаман, ҳали кўпгина хайрли ишларни бажаришга қодирман. Агар ўша давр бўлганида мен шунча умр кўрармидим, мамлакат ва халқ ҳаётидаги бундай катта ўзгаришларнинг гувоҳи бўла олармидим».

Бу сатрлар «Ўзбекистон» нашриёти яқинда босмадан чиқарган Ўзбекистон ССР социал таъминот министри ўринбосари Қ. Маҳкамованинг «Ўзбекистонда социал таъминот» («Социальное обеспечение в Узбекистане») китобида келтирилган. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 65 йиллиги ва СССР ташкил топганлигининг 60 йиллиги арафасида рус ва ўзбек тилларида нашр этилган бу китоб республикамизда социал таъминотни ривожлантириш мавзуига бағишланган. Унда СССРда пенсионерлар, уруш ва меҳнат ветеранлари, кўп болали оналар қуршаб олинган ғамхўрлик ва диққат-эътиборнинг ҳақиқий халқчиллик моҳияти яхши очиб берилган.

Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларидаёқ мамлакатда очлик ва вайроналик ҳукм сураётганига қарамай, кексалар, граждан уруши инвалидлари, боқувчиси ва ота-онаси Улуғ Октябрь ишининг ғалабаси учун жангларда ҳалок бўлган оилалар ҳамда болалар ҳақида катта ғамхўрлик кўрсатила бошланди. Худди ўша пайтларда Владимир Ильич Ленин социал таъминотга тааллуқли масалалар бўйича 60 га яқин декретга имзо чекди. Масалан, 1919 йили Халқ Комиссарлари Совети корхоналар ва муассасалар зиммасига инвалидларни соғлиғи ва қобилиятига қараб ишга қабул қилиш вазифаси юклатилди. 1921 йили В. И. Ленин «Социал таъминот Халқ Комиссарлиги тўғрисида»ги фармонни имзолади.

Китобда Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг мамлакатимизда кексайган меҳнаткашлар ҳақида ғамхўрлик қилиш, уруш ва меҳнат инвалидлари, оналар ва болалар моддий фаровонлигини яхшилаш соҳасида амалга ошириб келаётган ишлари аниқ мисоллар билан ишончли тарзда талқин этилади.

Совет социал таъминот системаси бутун дунё меҳнаткашлари учун уларнинг зулм ва эксплуатацияга қарши курашида илҳомбахш намуна бўлиб келмоқда. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев СССР касаба союзларининг XV съездида сўзлаган нутқида бундай деган эди: «Социал таъминот, меҳнаткашларнинг ҳуқуқларини муҳофаза қилиш соҳасида Совет ҳокимияти эришган муваффақиятлар чет эл ишчиларининг эксплуатацияга ва капиталистик зулмга қарши синфий курашида улар учун илҳомбахш омил бўлиб қолганлиги факт-ку ахир».

Советлар мамлакатининг бошқа қардош республикаларида бўлгани сингари Ўзбекистонда ҳам социал таъминот йил сайин яхшиланиб бормоқда. 1981 йили республикада пенсионерлар ва нафақа олувчилар 2,6 миллион кишига етди. 1964 йилдан бошлаб давлат пенсиялари ва нафақаларини колхозчилар ҳам олмоқдалар.

Кексайиб қолган ва меҳнат қобилиятини йўқотган кишилар учун колхозларнинг ўзида пенсиялар жорий этилганлиги қишлоқ аҳолиси ҳаётида катта воқеа бўлди. Бу иш энг аввал Наманган областининг Чуст, Бухоро областининг Ғиждувон ва Вобкент, Андижон областининг Андижон, Тошкент областининг Ўрта Чирчиқ районларида бошланган эди. Эндиликда республиканинг деярли ҳамма колхозларида пенсиялар таъминоти йўлга қўйилган. Колхозлар ҳисобига пенсия олаётган ветеранлар сони қарийб 25 минг нафарга етди.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати уруш ветеранлари ва инвалидлари ҳақида муттасил ғамхўрлик кўрсатмоқда. Китобда уларнинг социал таъминоти, берилган имтиёзлар ҳақида батафсил ҳикоя қилинган.

«Ҳамма нарса инсон учун, инсоннинг бахт-саодати учун» шиори партиямизнинг энг асосий мақсадидир. Бу шиор айниқса социал таъминот органлари ишида ўзининг ёркин ифодасини топмоқда. Биз тилга олган китобда ана шу инсонпарварлик ғояси бошдан-оёқ қизил ипдек ўқувчи кўз ўнгида яққол намоён бўлиб туради.

К. НАУМОВ.

СПОРТ

ҒАЛАБАГА ТЕНГ ДУРАНГ

ЦСКА — «Нефтчи» (Боку) матчи билан мамлакат чемпионатининг навбатдаги тур учрашувлари бошланган эди. Москвада бўлиб ўтган бу беллашувда армиячиларнинг қўли баланд келганлиги, улар рақиблари дарвозасига учта жавобсиз тўп йўллашганини эслатиб ўтамиз.

Шундан кейин олий лигада яна саккизта учрашув бўлиб ўтди. Улар орасида юксак ўринлар учун даъвогарлик қилаётган «Динамо» (Минск), «Динамо» (Киев), «Спартак» ва «Пахтакор» командалари ўртасидаги учрашувлар кўпчилик эътиборини жалб этди.

Аввало «Динамо» (Минск) — «Пахтакор» беллашувига тўхталиб ўтайлик. Ишқибозлар эътиборида бўлса керак, бу командалар ўртасида биринчи даврада бўлиб ўтган баҳсда динамочиларнинг омади келган, улар пахтакорчилар дарвозасига учта жавобсиз тўп йўллашган эди. Бу сафарги учрашув қандай тугаши кўпчиликни қизиқтирди. Гарчи матч 0:0 ҳисобида тугаган бўлса-да, муросасиз ўтганлигини футболчилар майдонда ғалаба иштиёқида ҳаракат қилганликларини, дарвозалар олдида хавфли вазиятлар тез-тез содир бўлиб турганлигини қайд қилиш керак. Аммо иккала коллектив футболчилари ана шу вазиятлардан фойдалана олмадилар. Майдон эгалари дарвозабони Вергеенко ҳам, меҳмонлар дарвозабони Яновский ҳам бехато ўйнадилар. Натижада дарвозалар дахлсиз қолиб, командалар олтинга тенг бўлган қимматли очколарни ўзаро баҳам кўрдилар.

Киев шаҳрида маҳаллий «Динамо» ва «Спартак» клублари ўртасида бўлиб ўтган баҳсда москвалик футболчиларнинг омади келди. Улар майдон эгаларини 2:1 ҳисобида мағлубиятга учратдилар.

Маълумки, чемпионат Низомига кўра, охирги икки ўринни эгаллаган командалар олий лигани тарк этишлари керак. Улардан бири маълум бўлиб қолди. Бу Олмаотанинг «Қайрат» командасидир. Иккинчи коллектив ҳозирча аён бўлмай турибди. Бу ўринда «Нефтчи» (Боку) ва «Кубань» (Краснодар) командаларининг аҳволи оғирроқ эканини таъкидлаб ўтиш керак. Шунга қарамай, иккала коллектив ҳам бу турда мағлубиятга учради. «Нефтчи», юқорида эслатиб ўтганимиздек, ЦСКА клубига, «Кубань» эса ўз майдонида «Днепр» (Днепропетровск) командасига (0:1) ютқазиб қўйди.

Қолган учрашувлар шундай натижаларни берди: «Зенит»— «Қайрат» —5:0, «Черноморец» — «Динамо» (Москва) — 3:2, «Торпедо» (Москва) — «Торпедо» (Кутаиси)—0:0, «Шахтёр»—«Металлист» —2:1, «Арарат» — «Динамо» (Тбилиси) — 1:1.

Бу турдан кейин олий лига коллективлари ўйинлар жадвалидан қуйидаги тартибда ўрин олишди:

	Ў	О
«Динамо» Мн	32	43
«Динамо» К	32	42
«Спартак»	32	40
«Динамо» Тб	32	39
«Арарат»	32	36
«Пахтакор»	32	34
«Зенит»	32	32
«Торпедо» М	32	32
«Черноморец»	32	32
«Днепр»	33	32
«Металлист»	33	30
«Динамо» М	32	29
ЦСКА	32	29
«Шахтёр»	32	28
«Торпедо» Кт	32	27
«Нефтчи»	32	26
«Кубань»	32	24
«Қайрат»	32	21

СССР чемпионати тугашига икки тур қолди. Пахтакорчилар қолган икки учрашувни ўз майдонларида ўтказишади, дастлаб «Торпедо» (Москва), сўнгра ЦСКА командалари билан беллашишади.

КЎЧМА КУТУБХОНА

Фарғона областининг Охунбобоев райони йўлларида Марғилон шаҳар маданият уйи ташкил этган кўчма кутубхона қатнай бошлади. Машинада партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети май Пленуми материаллари, тематик альбомлар, турли адабиётлар бор. Кутубхоначи буюртмаларни эгаларига топшириш билан бирга, деҳқонлар билан янги нашрларга бағишланган суҳбатлар ўтказади, илғор коллективлар ҳақида ҳикоя қилиб беради. Кўчма кутубхонада магнитафон бўлиб, унинг лентасига райондаги энг яхши пахтачилик бригадалари раҳбарларининг нутқлари ёзиб олинган.

КОЛХОЗДА АДАБИЙ КЕЧА

Бухоро областининг Ғиждувон районидаги Калинин номли колхоз клубида адабий-бадиий кеча бўлиб ўтди. Тошкентдан ва Бухородан борган таниқли адиблар хўжалик меҳнаткашлари ҳузурида ўзларининг СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган янги асарларини ўқиб бердилар. Районнинг кўпгина хўжаликларидаги деҳқонларнинг дала шийпонларида ҳам пахта терими мавсумида шундай кечалар ўтказилмоқда.

(ЎзТАГ).

ҲАР ТЎҒРИДА

ҲАВО БИЛАН ЕР ҲАЙДАШ

Ғарбий Германия конструкторлари сиқилган ҳаво ёрдамида ерни ҳайдашни таклиф этишди. Пневмоболғанинг ишини кузатган ҳар бир кишига бунинг учун асос қилиб олинган принцип маълум бўлади. Бунда фақат ер юзасига ярим доира шаклидаги зонд ботирилади ва компрессордан унга сиқилган ҳаво келади. У билан ишлов берилган ер зонднинг қанчалик чуқур туширилишига боғлиқ ҳолда 2—4 метр радиусда юмшатилади. Мутахассисларнинг фикрича, бу метод тупроқ таркибини яхшилайди ва унинг ҳосилдорлигини оширади.

БИОЛОГИК УСУЛДА ЖУН ҚИРҚИШ

Австралия қишлоқ хўжалигида 135 миллион бошдан зиёд қўй бор. Улардан жун «ҳосили»ни қандай қилиб олиш мумкин? Ҳисоблаб кўрилишича, агар ҳар бир бош қўйнинг жунини олиш учун бир минут вақт сарфланса минг нафар энг яхши жун қирқувчилар ҳам кечаю кундузи ишласаларда белгиланган вазифани уч ойда ҳам бажара олмайдилар. Шунинг учун ҳам Австралия илмий ва саноат тадқиқотлари институти ходимлари таклиф этган янгилик диққатга сазовор. Олимлар сичқонларнинг сўлак безларидан алоҳида оқсил моддасини ажратиб олишга муваффақ бўлдилар. Бунинг ёрдамида тайёрланган дорини қўйларга юбориш жунни ўз-ўзидан тушиб кетишга «мажбур» этади. Тадқиқотлар натижаси шуни кўрсатдики, жун қирқишнинг бундай биологик усули қўйлар учун мутлақо зарарсиз. Орадан бир ҳафта ўтгандан сўнг қўйларнинг юнги яна ўса бошлайди.

ТОПИЛМАЛАР БЮРОСИДАГИ ҲОДИСА

Италиянинг Сицилия ороли Санта-Агат шаҳарчасидаги ёддан чиқариб қолдирилган буюмлар бюросининг рўйхатида бир неча ойдан бери тирик сигир ҳам бор. Тартиб посбонлари уни шаҳар майдонидаги маъмурий бино ёнида тутишган эди. Шу вақт мобайнида маҳаллий маъмурлар «етим» қолган сигирни бусиз ҳам бўшаб қолаётган хазина ҳисобидан боқишга мажбур бўлмоқдалар. Бу ерда ҳар куни озуқага сарфланаётган харажатлар 5 минг лирни ташкил этмоқда. «Ҳаракатланувчи мулкнинг» қонуний эгаси шу пайтгача ўзини маълум қилмади. Қийин аҳволдан чиқишнинг энг яхши йўли сигирни аукционда сотиб, шу йўл билан барча сарф-харажатларни қоплаш мумкин эди. Бироқ, амалдаги қонунларга мувофиқ ёддан чиқариб қолдирилган ҳар бир буюм орадан бир йил ўтгандан сўнггина давлат фойдасига ўтказилиши мумкин.

ЭНГ ҚАДИМИЙ ПОЙТАХТ

ЮНЕСКО маълумотлари бўйича Дамашқ энг қадимий пойтахт шаҳарлардан бири экан. Эрамиздан аввалги 2000-йилларда у пойтахт эди.

(ТАСС).

Редактор
И. СУЛАЙМОНОВ.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

ПАЙШАНБА

11 НОЯБРЬ

● МТ I

9.00 «Время».
9.40 «Горнчилар, қаердасиз!»
10.25 Й. Мисливечек. Ре мажор симфонияси. «Прага куйлари» камер оркестри ижро этади.
10.35 «Конгрессдаги жентльменлар». Телевизион спектакль.
12.15 Янгиликлар.

* * *

15.00 Янгиликлар.
15.20 «Озиқ-овқат программаси — умумхалқ иши». Ҳужжатли фильмлар:
«Россиянинг ноқоратупроқ даласига».
«Деҳқон ҳовлиси».
«Шажарага йўл».
16.10 «Рус тили».
16.40 «Қўшиқ инсон билан қолади».
17.30 Анголанинг Миллий байрами — Мустақиллик кунига. «Бугунги Ангола». Телевизион очерк.
18.00 «Шахмат мактаби».
18.30 «Миллионлар ленинча университети». «Тежамли экономика». Ҳозирги босқичда социалистик экономикани бошқаришни такомиллаштириш.
19.00 «Расмларда қуёш акси бор».
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 «Фан ва техника». Киножурнал.
19.40 Совет милицияси кунига бағишланган концерт. 2-бўлим. Давлат Марказий концерт залидан олиб кўрсатилади. 10 ноябрь куни трансляция пайтида ёзиб олинган.
21.30 «Время».
22.05 «Солдат мемуарлари». 4-фильм. «Агар сапёрлар бўлмаганда...» Телевизион ҳужжатли фильм.
23.00 «Дунё воқеалари».
23.15 Балет артистларининг концерти.

● МТ II

18.30 Янгиликлар.
18.45 «Ҳамдўстлик» телевизион журнали.
19.15 «Сен ва мен». Фильм-концерт.
19.30 «Саноат ва қишлоқ хўжалигининг меҳнаткашлари — 1982 йилги СССР Давлат мукофотининг лауреатлари».
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар»
20.45 Спорт ҳафталиги.
21.15 «Мария Воронованинг беш йиллиги». СССР Давлат мукофотининг лауреати, Калининскдаги 2-қурилиш материаллари комбинатининг прессловчи-оператори М. И. Воронова ҳақида телевизион очерк.
21.30 «Время».
22.05 «Шафқатсизлик». Бадиий фильм.

● ЎзТВ I

11.25 Кўрсатувлар программаси
11.30 Ўзбекистон ССР тарихи. «Ўзбекистоннинг 60—70-йиллардаги социал-иқтисодий ва сиёсий ривожланиши» (рус.).
12.00 Болалар учун концерт.
12.30 Ўзбекистон ССР тарихи. «Ўзбекистоннинг 60-70-йиллардаги социал-иқтисодий ва сиёсий ривожланиши».
13.00 «Энг охирги кун». Бадиий фильм.

* * *

18.00 Кўрсатувлар программаси.
18.05 «Қўшиқ». Мультфильм.
18.15 «Эврика». Кинокўрсатув.
19.00 КПСС XXVI съезди қарорлари — ҳаётга! «Мебель саноати — харидор ва савдо» (рус.).
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.45 Манзарали телефильм.
20.00 «Ноз-неъмат бунёдкори». Кўрсатув Тошкент райони қишлоқ меҳнаткашларига бағишланади.
20.30 «Ахборот».
20.50 «Зарипов йигитлари». Ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм»).
21.30 Москва. «Время».
22.05 Совет милицияси кунига бағишланган концерт. «Баҳор» концерт залидан трансляция пайтида ёзиб олинган.
23.30 Янгиликлар.

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ»
«СЕЛЬСКАЯ ПРАВДА»
Газета Центрального Комитета Компартии Узбекистана
Р. 07484

БИЗНИНГ АДРЕС: 700 000, ТОШКЕНТ—П, ЛЕНИН КЎЧАСИ, 41

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари — 33-44-43, 32-56-21, 33-54-33, 32-54-42. Масъул секретарь — 33-09-93, 32-56-26. Секретариат — 32-54-48, 32-56-25. Партия турмуши бўлими — 32-56-34, 32-56-22. Деҳқончилик бўлими — 32-56-35, 32-54-51. Чорвачилик бўлими — 32-56-33. Қишлоқ қурилиши бўлими — 32-56-36. Ахборот ва спорт бўлими — 32-56-36. Хатлар бўлими — 32-54-52, 32-56-39. Таржима бўлимлари — 32-33-81-42. 56-37, 32-54-54. Сатира ва юмор бўлими — 32-54-52. Иллюстрация бўлими — 32-56-27, 32-58-83. Эълонлар бўлими — 33-81-42.

Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64543. А. 1153. 14